„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Lokalne Partnerstwo Wodne
Powiatu Wąbrzeskiego

Powiatowy Plan Wodny

dla POWIATU WĄBRZESKIEGO

Plan rozwoju gospodarki wodą
na terenach wiejskich na lata 2023 - 2030
GRUDZIEŃ 2022 r.

Źródło: Urząd Miasta Wąbrzeźno

KUJAWSKO - POMORSKI
OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
w Minikowie

Opracowanie: KPODR Minikowo, GRUDZIEŃ 2022 r.

Lokalne Partnerstwa Wodne (LPW)
w Województwie Kujawsko-Pomorskim

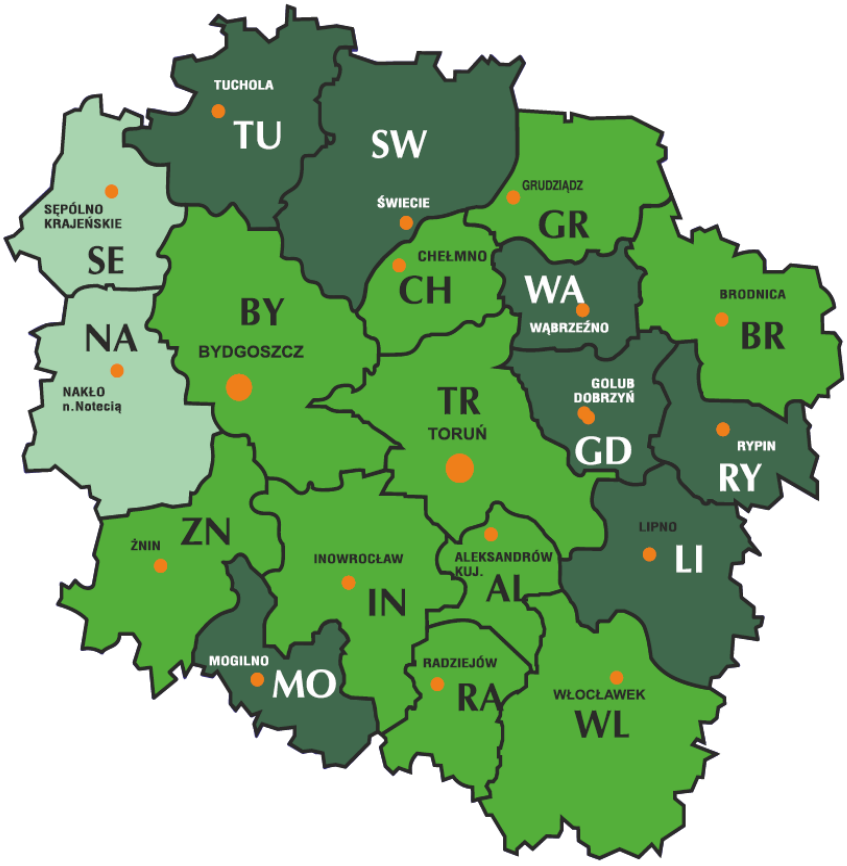

LPW utworzone w 2020 r.	LPW utworzone w 2021 r. lub w trakcie uzgodnień	LPW organizowane w 2022 r.

Spis treści

Wprowadzenie – cel, treść i zakres opracowania ... 4

Wytyczne MRiRW dla funkcjonowania Lokalnych Partnerstw Wodnych (LPW) ... 5

I. WYBRANE INFORMACJE DOTYCZĄCE POWIATU ... 7

II. LISTA AKTUALNYCH DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH ODNOSZĄCYCH SIĘ DO POWIATU ... 11

III. LOKALNE PARTNERSTWO WODNE POWIATU WĄBRZESKIEGO – SKŁAD LPW ... 11

IV. DIAGNOZA SYTUACJI W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA WODĄ NA TERENIE POWIATU ... 12

V. ANALIZA SWOT - GOSPODARKA WODĄ NA TERENIE POWIATU ... 14

VI. CELE DZIAŁAŃ LPW NA RZECZ RACJONALNEGO GOSPODAROWANIA WODĄ ... 15

VII. GŁÓWNE KIERUNKI INWESTYCJI WODNYCH NA TERENIE POWIATU ... 15

VIII. LISTA PRIORYTETOWYCH INWESTYCJI I DZIAŁAŃ REMONTOWYCH ... 15

IX. PROGRAM DZIAŁANIA LOKALNEGO PARTNERSTWA WODNEGO ... 17

A. FUNKCJONOWANIE LOKALNEGO PARTNERSTWA WODNEGO ... 17

B. FORMA ORGANIZACYJNA PARTNERSTWA ... 18

C. STRATEGIA DZIAŁANIA LPW ... 19

D. KIERUNKI DZIAŁANIA I OBSZARY AKTYWNOŚCI LPW ... 19

E. PROPOZYCJE TEMATYKI PROJEKTÓW WYPRACOWANE NA SPOTKANIACH LPW ... 23

F. TYPOWY PROJEKT PROMOCYJNY ... 23

ZŁĄCZNIKI: ... 28

ZAŁ. NR 1. ANKIETA DIAGNOSTYCZNA GMINNE SPÓŁKI WODNE - WZÓR ... 28

ZAŁ. NR 2. ANKIETA DIAGNOSTYCZNA SAMORZĄDY LOKALNE - WZÓR ... 30

ZAŁ. NR 3 INFORMACJE Z ANKIET DIAGNOSTYCZNYCH ... 33

I. INFORMACJE Z ANKIET – SPÓŁKI WODNE ... 33

II. INFORMACJE Z ANKIET – SAMORZĄDY ... 41

III. INFORMACJE Z ANKIET – PGW WODY POLSKIE ... 49

IV. INFORMACJE Z ANKIET – LGD ZEMIA WĄBRZESKA ... 50

ZAŁ. NR 4. LIST INTENCYJNY W SPRAWIE UTWORZENIA LPW - WZÓR ... 52

ZAŁ. NR 5. REGULAMIN PARTNERSTWA ... 53

ZAŁ. NR 6. ZGŁOSZENIE ZADANIA W ZAKRESIE INWESTYCJI WODNYCH - WZÓR ... 56

ZAŁ. NR 7. STANOWISKO SIECI LPW W ZAKRESIE ROZWIĄZAŃ PRAWNYCH DOTYCZĄCYCH SPÓŁEK WODNYCH ... 57

Wprowadzenie – cel, treść i zakres opracowania

Realizując działania w projekcie tworzenia Lokalnych Partnerstw Wodnych, w ramach operacji wpisanej do planu operacyjnego 2020-2022 „Lokalne Partnerstwo Wodne", Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie przygotował wstępną wersję wieloletniego planu na rzecz gospodarki wodną w rolnictwie dla powiatu wąbrzeskiego.

Głównym celem opracowania jest określenie aktualnego stanu rzeczy w sferze gospodarki wodą na terenie powiatu, pod kątem zapewnienia wody dla rolnictwa i mieszkańców obszarów wiejskich. Opracowanie zostało przygotowane przez KPODR w Minikowie w oparciu o opinie członków partnerstwa; zawiera diagnozę sytuacji w powiecie, cele działań i priorytetowe propozycje inwestycyjne oraz plan działania LPW.

Przestawiony w obecnej wersji materiał powstał jako zestawienie informacji zebranych dotychczas w procesie budowania partnerstwa i na tym etapie ma charakter roboczy. Z tego względu będzie podlegał dalszej weryfikacji w trakcie dalszych prac planistycznych w ramach już utworzonego LPW. Wiąże się to także z etapowaniem prac nad Planem rozwoju gospodarki wodą na terenach wiejskich na lata 2022 – 2030.

Etap I został zrealizowany w 2022 r. w ramach projektu realizowanego przez KPODR Minikowo. W trakcie warsztatów prowadzonych przez KPODR Minikowo uzyskano następujące rezultaty:

- Nastąpiło zawiązanie Partnerstwa - dokonano wyboru formy organizacyjnej LPW.
- Po utworzeniu Partnerstwa LPW rozpoczęło autonomiczną działalności w powiecie.
- **Opracowano Powiatowy Planu Wodny - jako wstępną wersję Planu rozwoju gospodarki wodą na terenach wiejskich na lata 2023 – 2030.**
- W ramach prac nad PPW przygotowano wstępną listę indykatywną zadań priorytetowych.

Etap II będzie miał miejsce w 2023 r., po opublikowaniu wiążących informacji dotyczących wdrażania Krajowego Planu Odbudowy i Planu Strategicznego WPR. W ramach etapu II powinny zostać zrealizowane następujące działania:

1. Uzupełnienie treści PPW o brakujące dane diagnostyczne z gminnych spółek wodnych [GSW], Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej [RZGW} i jednostek samorządu terytorialnego [JST] (w szczególności z podmiotów, które nie złożyły ankiet w trakcie warsztatów).
2. Dopracowanie informacji dot. zgłoszonych zadań inwestycyjnych (uzgodnienia, wymagane dokumenty, kosztorysy itp.)
3. **Przyjęcie ostatecznej wersji Planu rozwoju gospodarki wodą na terenach wiejskich na lata 2023 – 2030, w tym listy projektów do KPO I PS WPR.**

W załącznikach do PPW umieszczono wzory ankiet i dokumentów, treść ankiet uzyskanych od interesariuszy; *„Regulamin Lokalnego Partnerstwa na rzecz Wody Powiatu* Wąbrzeskiego." przyjęty na zebraniu założycielskim LPW w dniu 25.09.2022r.

Wytyczne MRiRW dla funkcjonowania Lokalnych Partnerstw Wodnych (LPW)

Lokalne Partnerstwo Wodne (LPW) to dobrowolne, nieformalne zrzeszenie osób/podmiotów, które są zainteresowane lub zaangażowane w gospodarowanie wodą na danym obszarze. Inicjatywę w zakresie tworzenia partnerstw wodnych na terenie powiatu podjęły ośrodki doradztwa rolniczego, w ramach których zostali powołani lokalni koordynatorzy ds. LPW. **Forma prawna funkcjonowania LPW jest dowolna i zależna od potrzeb, może to być np. forma listu intencyjnego.**

Głównym celem funkcjonowania LPW jest poprawa gospodarki wodnej na terenie powiatu poprzez:

- aktywizowanie społeczności lokalnych i umacnianie współpracy pomiędzy wszystkimi podmiotami,
- diagnoza sytuacji w zakresie zarządzania zasobami wody pod kątem potrzeb rolnictwa i mieszkańców obszarów wiejskich,
- wypracowanie wspólnych rozwiązań na rzecz poprawy szeroko pojętej gospodarki wodnej w rolnictwie i na obszarach wiejskich oraz współdecydowanie o tym co dzieje się na danym terenie,
- opiniowanie i wypracowanie planów inwestycyjnych związanych z wodą pod kątem bezpieczeństwa i potrzeb mieszkańców jak i zabezpieczenia celów produkcyjnych i ochrony środowiska,
- działania promocyjne i edukacyjne wśród mieszkańców na rzecz racjonalnej gospodarki wodą.

LPW powinny zawiązywać się z aktywnym udziałem Ośrodków Doradztwa Rolniczego na obszarze powiatu. **W skład partnerstwa powinny wchodzić zarówno podmioty realizujące i odpowiedzialne za zadania w zakresie gospodarowania wodą, jak i osoby/organizacje zainteresowane efektywną gospodarką wodną.** Zaczynając od rolników, spółek wodnych i doradców rolniczych, poprzez władze samorządowe – gmina, powiat, region, wraz ze służbami Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, jednostkami odpowiedzialnymi za kwestie środowiskowe – RDOŚ oraz ekspertami działającymi w obszarze hydrologii czy hydrotechniki.

Zakłada się, że Lokalne Partnerstwa Wodne będą platformą współpracy w zakresie gospodarki wodnej na obszarach wiejskich. Sprawnie funkcjonujące LPW może identyfikować problemy i podejmować inicjatywy prawne w zakresie niezbędnych zmian – zgłaszać do ministra właściwego ds. gospodarki wodnej. Tego rodzaju działania mogą być podstawą do wprowadzenia nowych rozwiązań w szczególności w zakresie funkcjonowania spółek wodnych czy utrzymania urządzeń melioracji wodnych.

LPW mają również odgrywać rolę doradczą w zakresie realizacji inwestycji dotyczących retencji wodnej na obszarach wiejskich. Mają zainicjować opracowanie Planów rozwoju gospodarki wodą na obszarach wiejskich, które będą zawierały listy inwestycji i lokalnych działań do podjęcia w latach 2022 – 2030 w danym powiecie. Listy te będą stanowiły listy indykatywne do realizacji programów wsparcia z programu rozwoju obszarów wiejskich czy Krajowego Planu Odbudowy oraz innych dostępnych źródeł finansowych w zakresie gospodarki wodą. W ramach LPW będą dyskutowane i opiniowane priorytetowe inwestycje

wodne, które powinny zostać w pierwszej kolejności sfinansowane i zrealizowane w danym powiecie.

Plany rozwoju gospodarki wodą na obszarach wiejskich na lata 2022 – 2030 to podstawowe dokumenty, które powinny zostać wypracowane w ramach LPW i stanowić podstawę do długoterminowych działań. LPW mogą również prowadzić działania informacyjne na swoim terenie. Zapraszać ekspertów, wymieniać się doświadczeniami, korzystać z doświadczeń innych LPW.

Plan rozwoju gospodarki wodą na terenach wiejskich na lata 2022 – 2030*,* opracowany przez LPW powinien zawierać informacje ułatwiające realizację inwestycji oraz podejmowanie innych działań poprawiających gospodarkę wodą na terenie powiatu, na którym działa Lokalne Partnerstwo Wodne. W treści powinny znaleźć się najistotniejsze potrzeby w zakresie gospodarowania wodą w rolnictwie na obszarze powiatu, uwzględniając wiedzę i materiały zgromadzone przez LPW. Dokument nie powinien być zbyt obszernym materiałem. Zakres opracowania zależy od tego ile materiałów na temat wody w danym powiecie już jest i jaka lista inwestycji będzie proponowana. Najważniejsze jest, żeby tę wiedzę zgromadzić w jednym miejscu, wymienić się informacjami w ramach członków LPW i na tej podstawie pokazać, w których miejscach są największe potrzeby inwestycyjne i czy jest potencjał w powiecie, żeby je zrealizować.

MRiRW, Warszawa, 14 września 2021r

Ogólny opis obszaru powiatu

Powiat wąbrzeski znajduje się w północno-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Ogólna powierzchnia powiatu wynosi 50 198 ha. Należy do najmniejszych powiatów województwa. W strukturze użytkowania gruntów przeważają użytki rolne, które łącznie zajmują 41 715 ha (83,1% powierzchni powiatu). Lasy i grunty leśne zajmują 4 145 ha, co stanowi zaledwie 8,27%.

Gminy wchodzące w skład powiatu wąbrzeskiego

Źródło: Wikipedia

Pod względem hydrograficznym obszar powiatu leży w dorzeczu Wisły, w obrębie zlewni jej prawobocznych dopływów: Drwęcy i Strugi Toruńskiej oraz częściowo w zlewniach Kanału Głównego i Osy. Obszar powiatu wąbrzeskiego jest umiarkowanie zasobny w wody powierzchniowe. Powiat jest odwadniany przez Strugę Toruńską (zachodnia jego część) oraz przez Strugę Wąbrzeską (środkowa i wschodnia część powiatu). Rzeki te stanowią osie hydrograficzne Powiatu Wąbrzeskiego. Północno-wschodnia część powiatu znajduje się w zlewni Osy.

Na terenie powiatu wąbrzeskiego występują następujące wody powierzchniowe płynące:

- Struga Wąbrzeska jest prawostronnym dopływem Drwęcy o długości 34,7 km i powierzchni zlewni 174,3 km². Położona jest na terenie powiatów wąbrzeskiego i golubsko-dobrzyńskiego. Zlewnia charakteryzuje się rolniczym charakterem zagospodarowania, jedynie w dolnej części dominują lasy.

- **Struga Wawrzonka** jest największym dopływem Strugi Wąbrzeskiej. Płynie na obszarze gminy Dębowa Łąka. Jej długość wynosi 11,8 km.

- **Struga Kujawka** powstała w wyniku bifurkacji (rozdzielenia) Wawrzonki. Posiada ona długość 17,6 km oraz powierzchnię zlewni 50,7 km2. W zboczach rynny cieku występują liczne wpływy i wysięki wód podziemnych.

- **Struga Toruńska** jest prawobrzeżnym dopływem Drwęcy o długości 55,5 km oraz powierzchni zlewni 342,2 km2. Swój początek bierze w powiecie wąbrzeskim, na zachód od miasta Wąbrzeźno W zlewni Strugi przeważają bezleśne kompleksy pól uprawnych (90% powierzchni). Intensywne rolnictwo jest największym źródłem zagrożenia dla wody Strugi. Bieg strugi, w okresie kilku ostatnich wieków, uległ daleko idącym zmianom wskutek gospodarczej działalności człowieka.

- Zgniłka jest największym dopływem Strugi Toruńskiej o długości 15,0 km i powierzchni zlewni 47 km2. Ciek zlokalizowany jest na terenie powiatu wąbrzeskiego. W jego zlewni przeważa typowo rolniczy charakter zagospodarowania.

- Kanał Sitno (Siciński) odprowadza w kierunku Lutryny wody z obszaru zlewni jeziora Sitno,

- Kanał Książki (Książkowski) odprowadza wody z terenów rozległych użytków zielonych, będących pozostałością po dawnym jeziorze na południe od Książek w kierunku Jez. Wielkiego i Dużej Bachy (dopływu Lutryny). Kanał Książki obejmuje tereny o powierzchni ok. 34 km2.

Monitoringowi czystości rzek na terenie powiatu wąbrzeskiego poddano też Dopływ spod Wieldządza na terenie gminy Płużnica, jednak w wyniku monitoringu stwierdzono, że w okresie letnim występuje niski stan wody, a od września brak przepływu – rzeka niesklasyfikowana. Pozostałe rzeki na terenie powiatu nie były badane w latach 2017-2019.

Na terenie powiatu wąbrzeskiego występują następujące wody powierzchniowe stojące:

1. Miasto Wąbrzeźno

- Jezioro Zamkowe położone jest na terenie miasta Wąbrzeźna, o powierzchni 69,6 ha i głębokości maksymalnej 18 m. Obszar zlewni, na której przeważają grunty rolne wynosi 12,8 km2. Do południowo-wschodnich brzegów jeziora przylega zabudowa miejska, a w pobliżu Wzgórza Zamkowego znajduje się kąpielisko.

- Jezioro Frydek w całości położone jest na terenie miasta Wąbrzeźno. Jego powierzchnia wynosi ok. 25 ha, natomiast średnia głębokość wynosi 7 m (max. 24 m).

2. Gmina Płużnica

Na terenie gminy Płużnica znajdują się dwa duże i dwa średniej wielkości jeziora.

- **Jezioro Wieczno Północne** o powierzchni 147,6 ha i objętości wody 5 420 tys. m3 oraz **Wieczno Południowe** (leżące w częście na terenie gminy Płużnica w części w gminie Ryńsk) o powierzchni całkowitej 199,4 ha i objętości wody 4 358 tys. m3 są akwenami wypełniającymi dna rozległych polodowcowych obniżeń wytopiskowych. Mają owalny kształt, mało urozmaiconą linię brzegową. Przed kilkudziesięciu laty stanowiły jeden akwen, lecz na skutek obniżenia lustra wody w wyniku prac melioracyjnych, dziś stanowią osobne zbiorniki wodne.

- Jeziora Płużnickie i Wieldządzkie są znacznie mniejsze**. Jezioro Płużnickie** o powierzchni 43,4 ha i objętości wody 439 tys. m3 jest akwenem znajdującym się w stadium zaawansowanego zarastania (średnia głębokość wynosi 1,0 m). **Jezioro Wieldządzkie** wyróżnia się największą głębokością średnią (5,5 m), a maksymalna sięga 13,0 m. Powierzchnia jeziora wynosi 43,5 ha, a objętość wody 2 385 tys. m3

3. Gmina Dębowa Łąka

Na terenie gminy brak jest większych jezior i zbiorników wodnych. Na jej terenie występują liczne drobne zgłębienia śródpolne i oczka wodne, stopniowo zanikające w wyniku procesów eutrofizacji i zarastania.

4. Gmina Książki

Na obszarze gminy Książki występują jeziora:

- Jezioro Blizno - położone w północnej części gminy Książki, o powierzchni 49,2 ha.
- Jezioro Wielkie (Osieckie) – jezioro o powierzchni 30,2 ha, położone jest w południowej części gminy Książki, w rejonie miejscowości Osieczek. Jest jeziorem przepływowym – na południu łączy się z jeziorami Szenwaldzkim i Praczka, natomiast odpływ następuje ciekiem o nazwie Duża Bacha w kierunku Lutryny. Do jeziora uchodzi Kanał Książkowski, który w przeszłości doprowadzał do jeziora ścieki z oczyszczalni w Książkach.
- Jezioro Praczka ma powierzchnię 10,7 ha.
- Jezioro Szenwaldzkie – 10,0 ha.
- Jezioro Jaśmirek położone jest na SW od w/w jezior. Ma powierzchnię 2,2 ha.
- Jezioro Łopatki położone w północno-zachodniej części gminy Książki, o powierzchni ok. 8,3 ha.

5. Gmina Ryńsk

- Jezioro Sitno – położone na pograniczu miasta Wąbrzeźno i gminy Ryńsk, zajmuje powierzchnię 48,3 ha. Pomimo stosunkowo dużej powierzchni jezioro magazynuje jedynie 541 tys. m3 wody, co uwarunkowane jest niewielką głębokością (max. 3,0 m). Jezioro Sitno jest płytkim zbiornikiem wytopiskowym, o charakterze polimiktycznym, bardzo podatnym na degradację. Zlewnia jeziora o powierzchni ok. 7,2 km2, w dużej części zajęta jest przez zabudowę miejską Wąbrzeźna, w tym zabudowę przemysłową (zakłady tworzyw sztucznych „Ergis"). Jezioro Sitno jest odbiornikiem wód pochłodniczych z zakładów „Ergis", a także wód popłucznych ze stacji uzdatniania wody i ścieków deszczowych z przelewów burzowych. Znaczny dopływ zanieczyszczeń oraz charakter zalewni spowodowały daleko idącą degradację wód jeziora Sitno
- Jezioro Szczurkowskie – powierzchnia 25,4 ha, głębokość maksymalna 2,8 m.
- Jezioro Małe Radowiska – powierzchnia 17,0 ha, głębokość maksymalna 2,9 m.
- Jezioro Szańce o powierzchni 6,4 ha,
-Jezioro Wronie o powierzchni 4,3 ha,
-Jezioro Burak o powierzchni 2,9 ha.

W obrębie powiatu wąbrzeskiego znajduje się **Obszar Chronionego Krajobrazu Torfowiskowo-Jeziorno-Leśnego „Zgniłka-Wieczno-Wronie"** o powierzchni 11 959,93 ha.

Na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Torfowiskowo-Jeziorno-Leśnego „Zgniłka-Wieczno- Wronie" znajduje się rezerwat przyrody Wronie o powierzchni 68,74 ha. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie fragmentu buczyny pomorskiej przy północno-wschodniej granicy zasięgu buka. Cały obszar rezerwatu podlega ochronie czynnej.

Specyficzne cechy rolnictwa na terenie powiatu

Na terenie powiatu wąbrzeskiego w 2021 roku znajdowało się 37 238,85 ha użytków rolnych. Głównymi kierunkami upraw były: kukurydza 9347,39 ha, pszenica ozima 8698,12 ha, rzepak ozimy 3861,21 ha, pszenżyto ozime 2606,52 ha i burak cukrowy 2389,34 ha. Na obszarze powiatu wąbrzeskiego przestrzennie przeważają średnio urodzajne gleby klasy bonitacyjnej IVa (34,1% gruntów ornych) i IIIb (34,0%). Udział pozostałych klas nie przekracza 10%. Spośród trwałych użytków zielonych przeważają użytki IV klasy bonitacyjnej (50,3 %). Znaczny udział mają także użytki V klasy.

Pod względem przydatności rolniczej gminy powiatu wąbrzeskiego różnią się znacznie. Najlepszymi warunkami przyrodniczymi do produkcji rolniczej odznacza się gmina Płużnica.

Również bardzo dobre warunki w tym zakresie występują w gminach Dębowa Łąka i Książki. Większość obszarów tych gmin leży na polodowcowej, gliniastej i przeważnie płaskiej wysoczyźnie morenowej, na której wykształciły się urodzajne gleby.

Najsłabsze warunki dla produkcji rolniczej występują na terenie gminy Ryńsk. Warto zaznaczyć, że przydatność rolnicza gleb powiatu wąbrzeskiego jest wyższa od średniej dla województwa kujawsko-pomorskiego. Gleby narażone są na procesy degradacji. Zjawiska te związane są z tzw. erozją wietrzną, która polega na wywiewaniu cząstek próchnicznych głównie na odkrytych i pozbawionych roślinności obszarach. Natomiast w strefach krawędziowych dolin i rynien występują procesy erozji wodnej powierzchniowej i wąwozowej, polegające na wymywaniu wierzchnich warstw gleby na terenach o wysokich spadkach. Zjawiska te występują głównie w strefach krawędziowych rynien i dolin polodowcowych. Brak istotnych źródeł zagrożeń, głównie ze strony przemysłu powoduje, że gleby powiatu nie są ponadnormatywnie zanieczyszczone.

Głównymi kierunkami produkcji zwierzęcej na terenie powiatu jest trzoda chlewna oraz bydło.

Syntetyczne dane o występowaniu suszy na terenie powiatu

Średnioroczne wielkości opadów wg. Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej oscylują w granicach 451-465 mm. W półroczu chłodnym są to wielkości rzędu 561-580 mm a ciepłym 341-350 mm, choć w ostatnich latach ze względu na niewielkie opady śniegu w miesiącach zimowych ta liczba spada. Średnia suma opadów należy do najniższych w kraju. Średnioroczne wielkości opadów mieszczą się w granicach 201 do 210 mm. Ze względu na niewielką liczbę opadów oraz brak pokrywy śnieżnej istnieje zagrożenie wystąpienia na terenie powiatu suszy, w szczególności rolniczej. Analizy wskazywały, że jeżeli tendencja się utrzyma, moglibyśmy mieć do czynienia z największą suszą od kilkudziesięciu lat. Powiat wąbrzeski leży w strefie bardzo oraz silnie zagrożonej również jeśli chodzi o suszę atmosferyczną.

Według Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do 2030 najważniejszymi problemami na obszarze powiatu są:

- niekorzystne zmiany warunków hydrologicznych,
- zwiększenie występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych.

Specyfika powiatu pod względem zagospodarowania okresowego nadmiaru wody i zagrożeń powodziowych

Według danych PGW WP na terenie powiatu wąbrzeskiego nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, ani tereny narażone na podtopienia.

Informacja o aktywności GSW na terenie powiatu

W powiecie wąbrzeskim funkcjonuje 5 spółek wodnych:

- Gminna Spółka Wodna Dębowa Łąka,
- Gminna Spółka Wodna Książki,
- Gminna Spółka Wodna w Płużnicy,
- Gminna Spółka Wodna w Wąbrzeźnie,
- Gminna Spółka Wodna Stary Zieleń.

Opracowanie informacji o powiecie: PZDR w Wąbrzeźnie, KPODR Minikowo

Obszar powiatu wąbrzeskiego znajduje się w obszarze administrowanym przez jednostki PGW Wody Polskie:

- RZGW Gdańsk - Zarząd Zlewni Toruń - NW Wąbrzeźno

Wykorzystano następujące źródła:

- *BIP Powiatu Wąbrzeskiego*
- *Dane KPODR Minikowo*
- *Program Ochrony Środowiska dla powiatu wąbrzeskiego na lata 2021-2023 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2027*

II. LISTA AKTUALNYCH DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH ODNOSZĄCYCH SIĘ DO POWIATU

Lista aktualnych dokumentów strategicznych odnoszących się do gmin i powiatu, których treści mają znaczenie dla gospodarki wodą na terenie powiatu:

- *Program Ochrony Środowiska dla powiatu wąbrzeskiego na lata 2021-2023 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2027*
- *Program ochrony środowiska województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024*

III. LOKALNE PARTNERSTWO WODNE POWIATU WĄBRZESKIEGO – SKŁAD LPW

Lokalne Partnerstwo Wodne Powiatu Wąbrzeskiego zostało utworzone w dniu 25.09.2022r. na spotkaniu w miejscowości Wąbrzeźno. Partnerstwo utworzyli przedstawiciele 13 podmiotów, a mianowicie:

- Gminne Spółki Wodne: GSW Wąbrzeźno, GSW w Książkach, GSW Wąbrzeźno, GSW Płużnica;
- Samorządy gmin: Miasto Wąbrzeźno, Gminy: Ryńsk, Dębowa Łąka, Płużnica, Książki;
- Starostwo Powiatowe w Wąbrzeźnie;
- LGD Ziemia Wąbrzeska;
- PGW Wody Polskie, ZZ Toruń, NW Wąbrzeźno;
- KPODR Minikowo, PZDR Wąbrzeźno.

W skład Rady Partnerstwa powołano osoby z następujących instytucji:

1. Krzysztof Zieliński -Wójt Gminy Książki;
2. Mateusz Rutkowski -Zastępca Wójta Gminy Dębowa Łąka;
3. Edward Kruk - GSW Płużnica;
4. Marcin Sitkowski - GSW Wąbrzeźno;
5. Karol Eichberger - Starostwo Powiatowe w Wąbrzeźnie;
6. Przedstawiciel RZGW Gdańsk.

Uczestnicy zebrania założycielskiego LPW

Przewodniczącym Rady Partnerstwa został Marcin Sitkowski a jego zastępcą Krzysztof Zieliński. Funkcję sekretariatu, jako miejsca zebrań LPW, sprawować będzie biuro Gminnej Spółki Wodnej w Wąbrzeźnie z siedzibą w Starostwie Powiatowym w Wąbrzeźnie.

IV. DIAGNOZA SYTUACJI W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA WODĄ NA TERENIE POWIATU

Diagnoza została opracowana na podstawie:

- *wniosków z ankietowania uczestników spotkań w ramach procesu tworzenia LPW (spółki wodne, samorządy terytorialne, jednostki administracyjne PGW Wody Polskie, jednostki PGL Lasy Państwowe i inne podmioty),*
- *wniosków z dyskusji i prac warsztatowych prowadzonych w ramach procesu tworzenia LPW.*

Kluczowe problemy i propozycje w zakresie zarządzania wodą na terenie powiatu

1. Na terenie powiatu dobrze działają Spółki Wodne [SW] – 4 działają skutecznie na 5 istniejących. Pozytywnym zjawiskiem jest to, że budżety SW systematycznie rosną. SW borykają się jednak z wieloma problemami. Dla skutecznej działalności spółek wodnych ważna jest współpraca SW z partnerami. Dla SW problemem jest brak aktualnej informacji o obrocie ziemi. Powodem jest m.in. utrudniony dostęp do informacji spowodowany regułami RODO. Jednak kluczowy problem to mapy – konieczna jest inwentaryzacja istniejących urządzeń, pierwszy krok to sprawdzenie co w tym zakresie jest dostępne i udostępnienie map partnerom.
2. Rozwiązania prawne dotyczące działalności spółek nie sprzyjają realizacji ich zadań. Potrzebna jest solidarność w opłatach na spółki wodne, opłaty powinni ponosić także ci, którzy bezpośrednio nie korzystają z urządzeń melioracji. Przykładem jest utrzymanie dróg

– obecnie brak opłat dla spółek za odprowadzenie wody z dróg do rowów melioracyjnych. W trakcie realizacji inwestycji konieczne jest uwzględnienie infrastruktury dróg w powiązaniu z urządzeniami melioracji rolniczych.

3. Problemem dla SW jest utrudniony pobór składek i opłat od rolników. Powodem jest dobrowolność przynależności do SW. Konieczne jest stworzenie skutecznego mechanizmu poboru składek na SW. W tym zakresie poważnym utrudnieniem jest brak współpracy SW z gospodarstwami wielkoobszarowymi. Rozważanym rozwiązaniem może być nadzór nad SW przeniesiony do gmin z jednoczesnym wsparciem dla SW w zakresie poboru składek od członków i opłat od nie członków korzystających z sieci urządzeń melioracyjnych.
4. Dla uniknięcia uszkodzeń rządzeń melioracyjnych konieczny jest udział SW w procedurach inwestycyjnych – SW powinna być stroną przy wydawaniu pozwoleń wodno-prawnych. Potrzebna jest także weryfikacja inwestycji na końcowym etapie odbioru robót budowlanych.
5. Na terenie powiatu rosnącym problemem jest odprowadzenie wód podczas nawalnych opadów. Powodem jest betonowanie podwórek i duże dachy w gospodarstwach rolnych – występuje problem kierowania wody do rowów melioracyjnych niezgodnie z ich przeznaczeniem. Także odprowadzenie wód z dachów hal produkcyjnych jest problem dla przedsiębiorców (odprowadzenie wód do jeziora). Dotyczy to przedsiębiorców z zachodniej części Wąbrzeżna – tam jest skoncentrowana duża ilość firm (duże place i hale).
6. Istnieje potrzeba budowania małej retencji w związku ze zmianami klimatycznymi. Było już wiele programów, ale brak ich kontynuacji. W zakresie rozwoju małej retencji jednym z kluczowych problemów jest kwestia zalewania łąk powiązana z wymogiem ich koszenia, co jest warunkiem otrzymania dotacji z ARiMR.
7. Problemem dla utrzymania i modernizacji sieci melioracyjnych oraz rozwoju małej retencji jest brak kadr. Rozwiązaniem jest wykorzystanie doświadczenia pracowników z dużym stażem poprzez przekazanie wiedzy i dobre relacje pomiędzy partnerami. Jednocześnie konieczne jest kształcenie nowych kadr dla melioracji – potrzebna jest specjalność melioracja a nie tylko „nowoczesne” zagadnienia ochrony środowiska.
8. Dla funkcjonowania melioracji rolniczych problemem jest m.in. nielegalne zaorywanie rowów i niszczenie urządzeń wodnych. Inne niekorzystne zjawisko to niewłaściwa agrotechnika (podeszwa płużna). Narastającym niekorzystnym zjawiskiem w rolnictwie jest nielegalny pobór wód podziemnych do nawodnienia upraw.

V. ANALIZA SWOT - GOSPODARKA WODĄ NA TERENIE POWIATU

Analiza SWOT – analiza stanu gospodarki wodnej na terenie powiatu

Przedmiotem analizy SWOT jest zdefiniowania mocnych stron powiatu, określenie słabych stron powiatu, określenie szans i zagrożeń w otoczeniu mogących w istotny sposób wpływać na gospodarkę wodną.

Mocne strony powiatu +	Słabe strony powiatu -
1. Mocna pozycja rolnictwa. 2. 3 jeziora duże i 14 innych jezior. 3. Duża sieć wód płynących. 4. Istniejące SW – dobrze działające 5. Skanalizowanie obszaru powiatu – ok. 40%. 6. Zwodociągowanie - ok. 98%. 7. Dobra współpraca SW z samorządami. 8. Pogodzenie interesów sportów wodnych i wędkarzy. 9. Wzrost zapotrzebowania rolnictwa na wodę do nawadniania. 10. Rosnący obszar gruntów rolnych nawadnianych. 11. Słabo rozwinięte ogrodnictwo – mniejszy pobór wód.	1. Zagospodarowanie wody opadowej z dzielnicy przemysłowej. 2. Rozwój przedsiębiorstw - rosną problemy z zagospodarowaniem wody opadowej. 3. Brak zbiorników retencyjnych – dzielnica przemysłowa (konieczne uregulowanie systemu przepływu wody). 4. Modernizacja drogi 548 – spływ wód – brak przepustowości. 5. Niedostosowane parametry techniczne do warunków funkcjonowania. 6. Niewystarczające zasoby finansowe na utrzymanie urządzeń. 7. Brak wystarczającej ilości urządzeń do retencjonowania wody. 8. Niska sprawność istniejących urządzeń do retencjonowania. 9. Współpraca SW i związku wędkarskiego. 10. Intensywna eksploatacja dróg – zniszczone urządzenia wodne. 11. Słaba ściągalność składek – niektóre SW.
Szanse w otoczeniu +	**Zagrożenia w otoczeniu -**
1. Program „Moja Woda”. 2. Dotacje do modernizacji urządzeń wodnych – Wojewoda, samorząd Województwa, gminy. 3. Regulacje prawne dot. funkcjonowania SW. 4. dobra współpraca z ARiMR – pozyskanie środków.	1. Brak regulacji prawnych dot. poboru opłat przez SW. 2. Zmiana klimatu – klęski żywiołowe. 3. Negatywne nastawienie młodych rolników do SW – nastawienie na zysk indywidualny.

VI. CELE DZIAŁAŃ LPW NA RZECZ RACJONALNEGO GOSPODAROWANIA WODĄ

Cele LPW

I. **Wyznaczenie kierunków inwestowania – koordynacja działań.**
II. **Wykorzystanie wód powierzchniowych do nawadniania.**
III. **Poprawa stanu technicznego infrastruktury - remont i budowa nowych obiektów.**
IV. **Aktywizacja i integracja środowiska w zakresie racjonalnego gospodarowania wodą.**
V. **Edukacja społeczności lokalnych w zakresie spraw wodnych.**
VI. **Wsparcie działalności SW – doradztwo iszkolenia.**
VII. **Włączenie działalności SW w system utrzymania Wód Polskich.**

VII. GŁÓWNE KIERUNKI INWESTYCJI WODNYCH NA TERENIE POWIATU

GŁÓWNE KIERUNKI INWESTYCJI WODNYCH

1. **Dostosowanie rowów WH i WD do rozbudowy dzielnicy przemysłowej- rozbudowa systemu melioracyjnego do odprowadzania wód opadowych.**
2. **Przebudowa przepustów pod drogami – udrażnianie systemu melioracyjnego.**
3. **Połączenie jezior – odbudowa systemu melioracyjnego.**
4. **Uporządkowanie cieków otwartych i zamkniętych.**
5. **Utrzymanie urządzeń melioracyjnych.**
6. **Budowa nowych urządzeń wodnych – w miejsce istniejących wyeksploatowanych rurociągów podziemnych.**
7. **Retencjonowanie wody na głównych zbiornikach wodnych – budowa zastawki.**

VIII. LISTA PRIORYTETOWYCH INWESTYCJI I DZIAŁAŃ REMONTOWYCH

Lokalne Partnerstwo Wodne proponuje realizację inwestycji dotyczących zidentyfikowanych i zlokalizowanych na terenie powiatu obiektów infrastruktury wodnej, które bezpośrednio wpływają na poprawę stanu zarządzania wodą na terenie powiatu.

LISTA PRIORYTETOWYCH INWESTYCJI NA TERENIE DZIAŁANIA LPW REKOMENDOWANYCH PRZEZ LPW DO SFINANSOWANIA W RAMACH PROW I KPO

Lp.	Zgłaszający	Inwestycja	Szacunkowy koszt
1.	GSW Wąbrzeźno	Przebudowa rowu melioracyjnego Wh w Wąbrzeźnie stanowiącego główny odbiornik wód z terenów działalności produkcyjnej miasta.	500 000 zł
2.	GSW Wąbrzeźno	Przebudowa rowu melioracyjnego Wg w Wąbrzeźnie stanowiącego główny odbiornik wód z terenów przemysłowych i rolniczych miasta Wąbrzeźno i gminy Ryńsk	500 000 zł
3.	GSW Wąbrzeźno	Przebudowa rowu melioracyjnego W62 w Wąbrzeźnie i Wałyczu stanowiącego główny odbiornik wód z terenów działalności produkcyjnej i osiedli mieszkaniowych.	400 000 zł
4.	GSW Płużnica	Zagospodarowanie potencjału retencyjnego Jeziora Wieldządzkiego, Jeziora Płużnickiego, Jeziora Wieczno oraz naturalnych zbiorników wodnych w Józefkowie, Bielawach, Nowej Wsi Królewskiej, Uciążu, Płąchawach i Błędowie (budowa stopni piętrzących, zastawek, odbudowa rowów).	1 000 000 zł
5.	GSW w Książkach	Rów melioracyjny Książki-Zaskocz	70 000 zł
6.	GSW w Książkach	Odbudowa kompleksu rowów melioracyjnych w miejscowości Osieczek o długości 3000 m.	100 000 zł
7.	GSW Dębowa Łąka	Przebudowa Rowu R-O w miejscowości Dębowa Łąka	300 000 zł
8.	GSW Płużnica	Dostosowanie parametrów technicznych urządzeń melioracyjnych do istniejących potrzeb związanych z zagospodarowaniem wód opadowych i roztopowych z terenów rolniczych znajdujących się w zlewni Strugi Radzyńskiej, Strugi Toruńskiej oraz rowu Ostrowskiego (odbudowa rowów, modernizacja przepustów i zastawek, zamiana odcinków rowów melioracyjnych w rurociągi, budowa stopni piętrzących.	700 000 zł
9.	GSW Wąbrzeźno	Przebudowa kompleksu rowów melioracyjnych Sitno-Myśliwiec-Frydrychowo	250 000 zł
10.	GSW Wąbrzeźno	Przebudowa kompleksu rowów melioracyjnych Ludowice-Orzechówko	250 000 zł
11.	GSW w Książkach	Odbudowa kompleksy rowów w Łopatkach.	50 000 zł
12.	PGW Wody Polskie	Budowa zastawki stabilizującej jezioro Frydek	400 000 zł
13.	PGW Wody Polskie	Budowa zastawki stabilizującej jezioro Wieczno.	500 000 zł

14.	MZECWiK sp. Z o. o.	Budowa dwóch zbiorników retencyjnych o pojemności 100 m3 każdy na SUW.	900 000 zł
15.	UG Książki	Budowa kanalizacji deszczowej wraz z zbiornikiem retencyjnym do odwodnienia dróg gminnych z ul. Bankowej, Ustronie, Jasnej i Ogrodowej.	879 088,81 zł (wg kosztorysu)
16.	Zarząd Dróg Powiatowych w Wąbrzeźnie	Przepust w ciągu drogi powiatowej 1716C Płużnica – Dźwierzno w km 1+094	543 596,92 zł
17.	Zarząd Dróg Powiatowych w Wąbrzeźnie	Przepust w ciągu drogi powiatowej 1721C Ryńsk – Sierakowo w km 3+728	783 485,15 zł
18.	Zarząd Dróg Powiatowych w Wąbrzeźnie	Przepust w ciągu drogi powiatowej 2023C Chełmża – Węgorzyn w km 13+547	1 575 807,87 zł
19.	Zarząd Dróg Powiatowych w Wąbrzeźnie	Przepust w ciągu drogi powiatowej 1719C Trzciano – Sosnówka w km 0+427	20 534,00 zł
20.	Urząd Miasta Wąbrzeźno	-Utrzymanie i konserwacja 2 pomostów pływających na Jeziorze Zamkowym. -Utrzymanie i konserwacja mostu drewnianego na jeziorze Zamkowym.	2 000 zł
21.	GSW Wąbrzeźno	Przebudowa Kanału Sitno? (do ustalenia przez PGW WP słuszności)	Do 10 000 000 zł

IX. PROGRAM DZIAŁANIA LOKALNEGO PARTNERSTWA WODNEGO

A. FUNKCJONOWANIE LOKALNEGO PARTNERSTWA WODNEGO

Funkcjonowanie Lokalnego Partnerstwa Wodnego opiera się na zorganizowaniu partnerów w formie porozumienia różnych podmiotów, które podpisały list intencyjny i przyjęły regulamin LPW. LPW będzie wpływało na gospodarkę wodną na terenie powiatu poprzez:

1. **Zawiązanie partnerskiej współpracy na poziomie powiatu** w zakresie poprawienia wymiany informacji, koordynacji działań i rozpoczęcia bieżącej współpracy pomiędzy GSW, JST, RZGW i innymi podmiotami powiązanymi z zarządzaniem i użytkowaniem zasobów wody.
2. **Sporządzenie listy priorytetów dla modernizacji i nowych inwestycji** w zakresie dostosowania urządzeń infrastruktury wodnej do potrzeb wynikających ze zmian klimatycznych – rolników i mieszkańców.
3. **Stworzenie podmiotu służącego wsparciu spółek wodnych** poprzez szkolenia i doradztwo w zakresie funkcjonowania GSW, pozyskiwania środków finansowych oraz promocję spółek wodnych i racjonalnego użytkowania wody w społecznościach lokalnych.

B. FORMA ORGANIZACYJNA PARTNERSTWA

LPW przyjęło następujący model utworzenia i funkcjonowania partnerstwa – jest to partnerstwo bez osobowości prawnej, ale formalne związane porozumieniem o współpracy w formie pisemnej, utworzone przez podmioty i osoby zajmujące się zagadnieniami gospodarki wodą. Podstawą działania Partnerstwa są: List Intencyjny, Regulamin, Członkowie, Rada Partnerstwa.

Opis formuły działania partnerstwa

I. Sposób utworzenia LPW sformalizowanego, ale bez osobowości prawnej:

1. Utworzenie LPW następuje poprzez złożenie deklaracji współpracy przez partnerów - członków założycieli LPW i przyjęcie Regulaminu jego działania.
2. Partnerstwo ma formalną listę członków i procedury przyjmowania członków.
3. Dokumentem regulującym cele i metody pracy LPW jest jego regulamin przyjęty przez założycieli wraz z podpisaniem listu intencyjnego.
4. Nowi członkowie przyjmowani są na zasadach zawartych w regulaminie – uchwała o przyjęciu wg zasad regulaminu jest podejmowana przez Radę Partnerstwa.

II. Metody pracy LPW:

1. Wszyscy członkowie mają prawo uczestniczenia w walnym zebraniu członków i podejmowania uchwał w sprawach dotyczących gospodarki wodą i sposobu reprezentowania LPW na zewnątrz.
2. Bieżącą pracą LPW kieruje rada partnerstwa, na czele której stoi przewodniczący rady.
3. Tematyka prac LPW obejmuje m.in. wypracowanie listy priorytetów w zakresie gospodarki wodnej na terenie powiatu i formułowanie postulatów dotyczących rozwiązań prawnych związanych z funkcjonowaniem gospodarki wodą.
4. Walne zebranie członków określa zakres i formy działania LPW, udziela upoważnień dla Rady Partnerstwa do podejmowania inicjatyw i identyfikowania projektów przyczyniających się do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki wodą.

III. Organizacja prac LPW:

1. LPW ustala kryteria przyjmowania nowych członków - instytucji i organizacji oraz osób fizycznych – ustala w regulaminie kto może być członkiem LPW (podmioty prawne i ich przedstawiciele - liderzy spółek wodnych z terenu powiatu, starostowie, wójtowie, burmistrzowie, pracownicy instytucji samorządowych, przedstawiciele regionalnych instytucji działających w strukturach PGW Wody Polskie, przedstawiciel Lasów Państwowych i Parków Krajobrazowych oraz organizacji pozarządowych związanych z gospodarką wodą.
2. Partnerstwo nie posiada osobowości prawnej – działa poprzez instytucje i organizacje, które są członkami Partnerstwa (GSW, JST, ODR, LGD itd.).
3. LPW i jego reprezentacja nie może podejmować żadnych zobowiązań organizacyjnych, rzeczowych lub finansowych w swoim imieniu lub w imieniu swoich członków.
4. Wszelkie działania w ramach prac LPW jego członkowie podejmują w ramach swoich umocowań prawnych i finansowych.
5. Dla zapewnienia możliwości sprawnego działania, funkcję sekretariatu LPW dobrowolnie pełni jedna z instytucji reprezentowanej w LPW.

Regulamin Partnerstwa został przyjęty na zebraniu założycielskim w dniu 25.09.2022r.

Treść listu intencyjnego - Załącznik nr 4, Regulamin Partnerstwa - Załącznik nr 5

C. STRATEGIA DZIAŁANIA LPW

Misja LPW

Lokalne Partnerstwo Wodne zostało utworzone dla podjęcia wspólnych działań w zakresie szeroko pojętej racjonalnej gospodarki wodą. LPW będzie działać na rzecz wzmocnienia koordynacji działań pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w zarządzaniu zasobami wody na obszarach wiejskich na poziomie regionalnym i lokalnym.

Cele LPW

1. Zintegrowania działań na rzecz racjonalnego gospodarowania wodą poprzez stworzenie mechanizmów zapewniających partnerom uczestnictwo w procesie decyzyjnym i w działaniach inwestycyjnych.
2. Stworzenie na terenie powiatu systemu służącego przepływowi informacji, prowadzeniu konsultacji i koordynacji działań wszystkich podmiotów prowadzących działania inwestycyjne i remontowe w zakresie gospodarowania wodą.
3. Podniesienie świadomości w zakresie racjonalnego gospodarowania wodą wśród rolników, mieszkańców i innych podmiotów związanych z tą tematyką.
4. Budowanie dobrych relacji między interesariuszami, w tym podniesienie rangi Spółek Wodnych jako ważnego czynnika kształtującego stosunki wodne.
5. Stworzenie instrumentów pomocy partnerom i rolnikom w zakresie tworzenia dokumentów planistycznych, analitycznych i wniosków finansowych dotyczących inwestycji wodnych.

LPW będzie realizować swoje cele poprzez:

1. Stworzenie wspólnej koncepcji poprawy sytuacji na terenie powiatu w zakresie gospodarki wodnej - przyjęcie przez LPW listy priorytetów inwestycyjnych i remontowych na terenie powiatu.
2. Powołanie wspólnej reprezentacji osób, podmiotów prywatnych, organizacji pozarządowych i instytucji publicznych zrzeszonych w LPW, wyłonienie lidera i przyjęcie regulaminu działalności LPW i osób je reprezentujących w kontaktach z instytucjami publicznymi.
3. Wdrożenie skutecznego system informowania członków LPW o podejmowanych działaniach organizacyjnych, remontowych i inwestycyjnych w zakresie urządzeń wodnych.
4. Wspieranie działań na rzecz pozyskiwania środków zewnętrznych na utrzymanie i modernizację oraz inwestycje wodne podejmowanych przez członków LPW.
5. Współpraca z ekspertami w zakresie określania zasobów wodnych i ich racjonalnego wykorzystania oraz pomoc w postaci doradztwo na rzecz LPW i jego członków.
6. Różnorodne działania promujące znaczenia racjonalnej gospodarki wodą we wszystkich środowiskach na terenie powiatu. Przygotowanie i realizację programów edukacyjnych w zakresie gospodarowania wodą.

D. KIERUNKI DZIAŁANIA I OBSZARY AKTYWNOŚCI LPW

I. OGRANICZANIE SKUTKÓW ZMIAN KLIMATU DLA ROLNICTWA NA TERENIE POWIATU – INFRASTRUKTURA WODNA

Opis problemów i uwarunkowań

Podstawowym zadaniem LPW w zakresie łagodzenia skutków zmian klimatu dla rolnictwa jest diagnoza sytuacji na terenie powiatu, wypracowanie koncepcji poprawy sytuacji, ustalenie priorytetów inwestycyjnych oraz zaplanowanie działań. Działanie to jest odpowiedzią na takie problemy jak: zagrożenie suszą w rolnictwie, podtopieniami lub powodzią na dużych obszarach powiatu. Ważnym problemem jest też modyfikacja działania systemu melioracyjnego (tam gdzie jest to możliwe i uzasadnione). W przeszłości preferowane były głównie melioracje odwodnieniowe, czego skutkiem jest brak lub zaniedbania w małej retencji. Konieczne jest też zapanowanie nad poborem wód podziemnych – dotyczy to takich zagadnień jak: głębokość studni, rejestrowanie poboru, zabezpieczenia dla bezpieczeństwa higienicznego. Pierwszym krokiem dla poprawy sytuacji jest uzyskanie kompleksowej wiedzy nt. stanu gospodarowania wodami. Konieczna jest analiza zasobów wody na terenie powiatu i stanu infrastruktury wodnej – diagnoza. Na bazie diagnozy będzie możliwe opracowanie kompleksowej koncepcji poprawy sytuacji na terenie powiatu w zakresie gospodarki wodnej (Powiatowy Plan Wodny) i przyjęcie listy priorytetów inwestycyjnych i remontowych na terenie powiatu (w tym działania na rzecz rozwoju małej retencji).

Efektem podjętych działań powinno być racjonalne wykorzystanie zasobów wodnych na potrzeby rolnictwa i mieszkańców obszarów wiejskich oraz wdrożenie racjonalnych zasad korzystania z zasobów wód podziemnych. Dla osiągnięcia takich rezultatów konieczna będzie współpraca z ekspertami i instytucjami naukowymi w zakresie określania zasobów wodnych powiatu i możliwości ich racjonalnego wykorzystania.

Kierunki działań LPW Powiatu Wąbrzeskiego w zakresie reagowania na zmiany klimatu, i rozwoju infrastruktury wodnej:

1. Inwentaryzacja urządzeń wodnych i melioracyjnych wraz z diagnozą możliwości wykorzystania do retencjonowania wody.
2. Odtworzenie dawnych zbiorników i oczek wodnych.
3. Maksymalne wykorzystanie wód powierzchniowych z jednoczesnym kontrolowanym poborem wód podziemnych.
4. Akacja edukacyjna – promowanie innowacyjnych technologii w zakresie gospodarowania wodą.

II. PROMOCJA I EDUKACJA W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA WŁAŚCIWEJ „ŚWIADOMOŚCI WODNEJ".

Opis problemów i uwarunkowań

Przedmiotem działań w zakresie świadomości wodnej będzie informacja dotycząca regulacji prawnych, promocja racjonalnych zachowań i edukacja w zakresie oszczędnego gospodarowania wodą. Działanie to jest odpowiedzią na takie problemy jak: nieracjonalne użytkowanie wody przez rolników, mieszkańców, przedsiębiorców itd.; nieracjonalne wykorzystanie wód podziemnych (głębokość studni, rejestrowanie poboru, zabezpieczenia dla bezpieczeństwa higienicznego).

Aktywizacja środowiska lokalnego w zakresie budowanie „świadomości wodnej" powinna prowadzić do bardziej racjonalnego wykorzystania dostępnych zasobów wody na cele rolnicze, komunalne i przemysłowe. W ramach tej aktywności powinny być zrealizowane różnorodne działania promujące znaczenie racjonalnej gospodarki wodą we wszystkich środowiskach na

terenie powiatu oraz przygotowanie i realizacja programów edukacyjnych w zakresie gospodarowania wodą skierowanych do rolników, przedsiębiorców i mieszkańców.

Wstępne działania w tym zakresie to identyfikacja potrzeb edukacyjnych (dla kogo szkolenia, jakie tematy itp.).; poszukiwanie dostępnych źródeł finansowania projektów edukacyjnych i promocyjnych. Wykonawcą projektów w tym obszarze mogą być organizacje pozarządowe z terenu powiatu, KPODR, uczelnie wyższe oraz jako partnerzy w projektach samorządy lokalne.

Kierunki działań LPW Powiatu Wąbrzeskiego w zakresie promocji i edukacji:

1. Zapobieganie likwidacji rowów i oczek wodnych na gruntach użytkowanych rolniczo, co jest spowodowane systemem dotacji obszarowych ARiMR oraz użytkowaniem dużych maszyn rolniczych.
2. Pokazywanie znaczenia spółek wodnych dla racjonalnego gospodarowania wodą w rolnictwie i na obszarach wiejskich.
3. Wdrożenie programów edukacyjnych w przedszkolach i szkołach w celu wpłynięcia na zachowania dorosłych mieszkańców wsi i miast.
4. Edukacja „wodna" na piknikach tematycznych i podczas innych spotkań społeczności lokalnej (partnerzy, LGD, Lasy Państwowe).
5. Zobrazowanie długofalowych skutków działań w postaci niewłaściwego gospodarowania i użytkowania naturalnych zasobów wodnych.

III. WSPARCIE PODSTAWOWEJ DZIAŁALNOŚCI SPÓŁEK WODNYCH.

Opis problemów i uwarunkowań

Przedmiotem działalności w tym zakresie powinno by udzielanie wsparcia spółkom wodnym w takich tematach jak pozyskiwanie dotacji, doradztwo prawne, organizacyjne, techniczne, wsparcie eksperckie w zakresie podejmowanych inwestycji w szczególności w zakresie małej retencji.

Działanie to jest odpowiedzią na takie problemy jak: niewystarczające wsparcie merytoryczne spółek wodnych już istniejących, niewystarczające wsparcie dla reaktywowanych i nowo tworzonych GSW, niewystarczające dofinansowanie działalności GSW ze strony samorządów i państwa, utrudniona możliwość korzystania GSW z dotacji – brak środków na wkład własny.

Oczekiwane rezultaty tych działań to: wzrost wartości dotacji dla GSW ze strony JST (samorządy województwa, powiatu i gmin) oraz skarbu państwa i funduszy UE, uruchomienie doradztwa w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych na utrzymanie i modernizację oraz inwestycje wodne (w tym dla rolników i GSW), utworzenie nowych GSW i rozwój już istniejących spółek wodnych.

Kierunki działań LPW Powiatu Wąbrzeskiego w zakresie wsparcia dla GSW:

1. Zapewnienie koordynacji prac utrzymaniowych na urządzeniach wodnych pomiędzy PGW Wody Polskie a spółkami wodnymi (kompleksowe wykonywanie prac w podobnym terminie).
2. Zapewnienie środków na neutralizację skutków deszczów nawalnych i innych niekorzystnych zjawisk atmosferycznych.

3. Zmiany systemu prawnego w kierunku obowiązkowego członkostwa w spółkach wodnych wszystkich rolników i podmiotów korzystających z efektów ich działalności.
4. Stworzenie obowiązku uzgadniania inwestycji drogowych i infrastrukturalnych ze spółkami wodnymi działającymi na terenie realizacji tych inwestycji.

IV. SYSTEMOWE ROZWIĄZANIA PRAWNE REGULUJĄCE GOSPODARKĘ WODĄ

Opis problemów i uwarunkowań

Jednym z ważnych celów działania Partnerstwa powinno być wpływanie na kształt regulacji prawnych dotyczących infrastruktury wodnej, w tym w szczególności funkcjonowania GSW i wielkość funduszy przeznaczanych na system urządzeń melioracyjnych. Potrzebna jest także modernizacja rozwiązań prawnych dotyczących zasad opłacanie składek i udziału w pokrywaniu kosztów utrzymywania urządzeń wodno-melioracyjnych, zarówno przez członków GSW jak i przez inne podmioty korzystające z urządzeń utrzymywanych przez GSW.

W tym obszarze problemowym znajdują się także takie zagadnienia jak: długotrwałe procedury administracyjne w zakresie podejmowania remontów i inwestycji urządzeń wodnych oraz utrudniona możliwość korzystania GSW z dotacji (procedury dotacyjne, rozliczenia, brak środków na wkład własny). Efektem działań LPW powinny być wspólne postulaty zgłoszone przez środowiska lokalne i GSW z powiatu, uzgodnione z innymi partnerami z terenu województwa i przekazane ustawodawcy.

V. WSPÓŁPRACA I KOORDYNACJA W POWIECIE

Opis problemów i uwarunkowań

Ważnym obszarem aktywności LPW jest integracja osób i instytucji, wzajemne informowanie i koordynacja działań oraz wspólne planowanie inwestycji na terenie działania Partnerstwa. W trakcie procesu budowania LPW wskazywano na problem jakim jest niewystarczająca współpraca różnych podmiotów w zakresie funkcjonowania infrastruktury wodnej – dotyczy to przede wszystkim takich interesariuszy jak RZGW, GSW, samorządy lokalne, Lasy Państwowe, Parki Krajobrazowe. Współpraca tych podmiotów w ramach LPW, tj. integracja wszystkich podmiotów zainteresowanych gospodarką wodną, pozwoli na budowanie pozycji LPW jako miarodajnej i reprezentatywnej instytucji opiniotwórczej.

Aby taka współpraca zaistniała konieczne jest wdrożenie skutecznego system wzajemnego informowania członków LPW o podejmowanych działaniach w zakresie urządzeń wodnych na terenie powiatu. Kolejnym etapem rozwoju tej współpracy powinno być koordynowanie działań inwestycyjnych w infrastrukturze wodnej poprzez wspólne planowanie działań. Koordynacja powinna oprócz inwestycji objąć takie zadania jak np. regulacji przepływu wody, poziomu wody w jeziorach i rzekach, obsługa zastawek itp.

Kierunki działań LPW Powiatu Wąbrzeskiego w zakresie współpracy na szczeblu lokalnym:

1. Przygotowanie się samorządów do złożenia wniosków do KPO.
2. Poprawa współpracy z Lasami Państwowymi w zakresie ograniczenia negatywnej działalności bobrów.
3. Współpraca PZW z Wodami Państwowymi w zakresie dzierżawy wód od PGW Wody Polskie (problemy to kończenie się umów, przejęcie wód przez PGW Wody Polskie, wpływ zarządzania ciekami wodnymi, zagrożenie gospodarką rabunkową, kłusownictwo).
4. Strona internetowa LPW + WRPW – z wykorzystaniem zasobów urzędu Wojewódzkiego.

5. Opracowanie podstawowej informacji dotyczącej LPW, celów i problematyki wodnej do zamieszczenia na stronach WWW samorządów i innych instytucji na terenie powiatu (podstrona na stronach gmin).
6. Upowszechnianie dobrych przykładów, wyjazdy studyjne.
7. Granty na zakładanie spółek wodnych.

E. Propozycje tematyki projektów wypracowane na spotkaniach LPW

Projekt: Wypromowanie LPW i tematyki racjonalnej gospodarki wodą w środowisku lokalnym.

Zadania:

1. Nabór uczestników do szkoleń dot. wody realizowanych przez KPODR.
2. Udział w szkoleniach KPODR – przedstawiciel LPW (informacja o LPW), przedstawiciel Spółek Wodnych (rola SW)
3. Tekst informacji o LPW, artykuł do publikacji w różnych mediach – po co partnerstwo?, cele LPW, kto jest uczestnikiem?, zadania LPW.
4. Informacja dla członków Rad Gmin i Rady Powiatu – wójtowie, urzędy gmin.
5. Informacja przekazywana na zebraniach wiejskich, – wójtowie, pracownicy urzędów gmin.
6. Informacja dla organizacji pozarządowych (PZW, KGW i innych).
7. Ankieta/sondaż skierowany do mieszkańców – propozycje mieszkańców w zakresie racjonalnej gospodarki wodą.
8. Informacja dotycząca uwarunkowań gospodarki wodą (pozwolenia, opłaty itp.) – PGW Wody Polskie.

F. Typowy projekt promocyjny

Ramowa propozycja projektu promującego zmianę zachowań w zakresie użytkowania wody.

Koncepcja projektu przygotowana na podstawie potrzeb i propozycji zgłaszanych na spotkaniach LPW w roku 2022, w powiatach golubsko-dobrzyńskim, lipnowskim, mogileńskim, rypińskim, świeckim, tucholskim i wąbrzeskim

Tytuł projektu:

Rzetelna wiedza – kluczem dla racjonalnego użytkowania wody!

1. Jaki problem rozwiązujemy ?

Uzasadnienie projektu - niewłaściwe postawy i zachowania, nieracjonalne użytkowanie zasobów wody w obliczu zmian klimatycznych, brak wiedzy *o możliwych działaniach (finansowanie) i nowych rozwiązaniach technologicznych, a w szczególności:*

- *niechętny stosunek rolników do GSW, słaba ściągalność składek, występowanie z GSW,*
- *nadmierne zużycie wód podziemnych do nawadniania i w gospodarstwach domowych,*
- *brak rzetelnej wiedzy nt. małej retencji, zwłaszcza w kontekście systemu melioracji i rozwiązań opartych na naturze,*
- *brak wiedzy wśród mieszkańców wsi i małych miast o funkcjonowaniu systemu „wodnego" i zadaniach instytucji zarządzających urządzeniami wodnymi.*

2. Kogo obejmiemy projektem?

Grupa docelowa projektu:

- *rolnicy z terenu działania SW/ gminy/powiatu (w szczególności łodzi rolnicy),*
- *mieszkańcy osiedla mieszkaniowych na obszarach wiejskich,*
- *młodzież szkolna.*

3. Do czego dążymy rozwiązując problem?

Cele projektu:

- *dotarcie z informacją do mieszkańców powiatu/gminy,*
- *wpływanie na zmianę zachowań w zakresie użytkowania wody,*
- *poprawienie stosunku rolników do GSW.*

4. Jakie działania zrealizujemy w projekcie ?

Zakres działań w projekcie:

- *akcja promocyjna w mediach tradycyjnych i internetowych*
- *spotkania informacyjne na wsi ,*
- *akcja ulotkowa – dystrybucja materiałów poprzez instytucje,*
- *konkursy dla młodzieży.*

5. Jakie uzyskamy konkretne efekty w wyniku realizacji projektu ?

Oczekiwane rezultaty projektu, jakie uzyskamy efekty projektu:

- *wzrost świadomości zagrożeń wynikających ze zmiany klimatu,*
- *zmiana nastawienia do GSW – poprawienie ściągalności składek,*
- *mniejsza liczba dewastacji urządzeń systemu melioracji i naturalnych miejsc retencji,*
- *ograniczenie zużycia wody przez mieszkańców i rolników*

6. Jak zmierzymy efekty projektu?

- *Wskaźniki produktu: liczba uczestników spotkań, konkursów, wydanych ulotek, wejść na stronę itp.;*
- *Wskaźniki rezultatu i odziaływania: wzrost poboru składek na GSW (dane GSW), zmiana postaw (ankiety socjologiczne), informacje z RZGW o dewastacjach itp.*

7. Gdzie możemy szukać wsparcia dla sfinansowania projektu?

- *Instytucje rządowe i samorządowe – Wojewoda i Marszałek,*
- *konkursy samorządowe dla NGO (województwo, powiat, gmina) itp.*
- *fundusze UE i „norweskie" i instytucji publicznych (KOWR, ARiMR, NFOŚ, WFOŚ i inne.*

Plan działania w ramach projektu: ***Rzetelna wiedza – kluczem dla racjonalnego użytkowania wody!***

Nr zad.	**Opis zadania**	**Koszt zadania**	**Partnerzy realizujący zadanie**	**Osoby wdrażające zadanie**	**Terminy**	**Inne: wsparcie, potrzeby, zasoby, uwagi itp.**
1	**Opracowanie bazowego tekstu o LPW w powiecie *„LPW co to takiego?”*** „zlokalizowanego” dla obszaru powiatu - tj. specyficzne cechy i **problemy powiatu - takie które angażują emocjonalnie czytelnika - mieszkańca powiatu w tym:** • informacja o celach utworzenia LPW w kontekście zmian klimatu i potrzeby racjonalnej gospodarki wodą, • skład LPW, kontakt do LPW, zaproszenie do współpracy.	Bez kosztu	Starostwo, gminy	Przewodniczący Rady LPW, Pracownik promocji starostwa lub jednej z gmin		
	Uwagi, propozycje, pomysły					
2	**Projekt graficzny** ulotki i materiału na strony WWW	**500 zł**	Starostwo **Pracownik promocji** starostwa lub jednej z gmin	Przewodniczący Rady LPW		
3	**Wydruk ulotki powiatowej** na bazie tekstu o LPW (jak wyżej) np. 500 szt. na gminę np. 6 gmin to 3000 szt.	Koszt 3000 szt. ulotki A4 do formatu **DL – 700 zł**	Wydruk lokalnie lub w Internecie **- faktury na gminy lub zlecenie dla lokalnego NGO**			
	Uwagi, propozycje, pomysły					
4	**Dystrybucja ulotek LPW** – poprzez gminy, starostwo i instytucje (6 gmin+1 starostwo) x 5 instytucji/biur= min. 30 miejsc dystrybucji ulotek na terenie powiatu	Bez kosztu	Starostwo, gminy, inni partnerzy			

5	**Info na strony gmin i starostwa** – ***LPW co to takiego?*** Artykuł analogiczny do ulotki, ale w formie elektronicznej do umieszczenia na stronach urzędów i instytucji gminnych i powiatowych	Bez kosztu	Starostwo, gminy	Przewodniczący Rady LPW **Informatycy w samorządach**		
	Uwagi, propozycje, pomysły					
6	**Wywiad przewodniczącego LPW w mediach** - lokalnej gazecie i radiu lub portalu informacyjnym	Bez kosztu		Przewodniczący Rady LPW		
	Uwagi, propozycje, pomysły					
7	**Dystrybucja materiałów drukowanych PGW Wody Polskie - DOBRE PRAKTYKI:** 1. Jak każdy z nas może przyczynić się do oszczędzania wody? 2. Jak ograniczyć zużycie wody w rolnictwie oraz na gruntach leśnych 3. Jak retencjonować wodę na terenie domu jednorodzinnego oraz w przestrzeni publicznej 4. Oszczędzaj wodę z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie 5. Pobór wód na potrzeby prowadzenia działalności rolniczej 6. Wszyscy możemy przyczynić się do zmniejszenia kryzysu wodnego	Koszt poniesiony przez PGW WP	Członkowie LPW	Rada LPW Członkowie LPW		
8	**Ulotka Wojewody „Dlaczego są na wsi potrzebne GSW oraz dlaczego i jak je wspieramy!”** Opracowanie i wydruk krótkiej ulotki np. formatu DL (1/3 A4)	Koszt Wojewody	Wydział UW Bydgoszcz	Członkowie WRPW		
9	**Ulotka Marszałka „Dlaczego musimy rozwijać małą retencję – info o środkach w RPO”** Opracowanie i wydruk krótkiej ulotki np. formatu DL (1/3 A4)	Koszt Marszałka	Wydział UM Toruń	Członkowie WRPW		
	Uwagi, propozycje, pomysły					

10	**Akcja informacyjna na zebraniach wiejskich**, krótkie info (5 min.) + rozdawane mat. drukowane. **Ulotki PGW WP + ulotki Wojewody o wsparciu rządowym GSW + ulotki Marszałka o wsparciu dla małej retencji w nowym RPO.** Tematyka np.: • Racjonalna gospodarka wodą na wsi – mała retencja. • Racjonalne użytkowanie wody do nawodnień rolniczych. • Rola Spółek wodnych w utrzymywaniu systemu melioracji rolniczych		Wójtowie lub pracownicy UG			
	Uwagi, propozycje, pomysły					
11	Konkurs dla uczniów szkół rolniczych ***„Woda w moim gospodarstwie”***					
12	Konkurs dla dzieci szkół podstawowych ***„Jak oszczędzam wodę”*** *(do opracowania zgodnie z lokalnymi uwarunkowaniami*)					

ZŁĄCZNIKI:

ZAŁ. NR 1. ANKIETA DIAGNOSTYCZNA GMINNE SPÓŁKI WODNE - WZÓR

INICJATYWA UTWORZENIA LOKALNEGO PARTNERSTWA WODNEGO

ANKIETA INFORMACYJNA

Działania, zasoby i stan infrastruktury wodnej

GMINNA SPÓŁKA WODNA

1. **Nazwa SPÓŁKI WODNEJ:**
2. **Siedziba i dane adresowe:**
3. **Osoba do kontaktu w sprawie ankiety** (imię i nazwisko, nr telefonu, mail):
4. **Obszar działania (powiat, gmina, sołectwa):**

5. **Skład spółki wodnej** (należy podać liczbę członków w każdej kategorii):
   a) Osoby fizyczne (rolnicy) - …..
   b) Podmioty prawne (spółki, stowarzyszenia itp.) -….
   c) Samorządy - ……
6. **Urządzenia wodne i stan infrastruktury wodnej zarządzanej przez GSW:**

Lp.	**Nazwa elementu infrastruktury wodnej**	**Parametr charakterystyczny** (ilość, wielkość, długość itd.)	**Ocena stanu technicznego** (w % - jaki procent wymaga renowacji ?)
1	**Obszar zmeliorowany**		
2	**Rowy melioracyjne**		
3	**Studnie drenarskie**		
4	**Wyloty drenarskie**		
5	**Przepusty**		
6	**Zastawki**		
…	?		

7. **Dodatkowe uwagi dot. stanu infrastruktury wodnej: ……**

……

……

8. **Źródła dochodów za lata 2018, 2019, 2020** (kwoty realnie otrzymane lub należne w danym roku):

Lp.	Nazwa źródła dochodów	Kwota w tys. zł		
		2018	**2019**	**2020**
1	Składki członkowskie (należne)			
2	Dotacje z funduszy UE			
3	Dotacje z samorządu gminy			
4	Dotacje z samorządu powiatu			
5	Dotacje z samorządu województwa			
6	Dotacje z urzędu wojewódzkiego			
7	Prace zlecone – usługi			
8	Inne źródła (podać nazwę)			
	Razem			
	Zaległości w składach członkowskich			

9. **<u>Dotychczasowa działalność inwestycyjno-remontowa</u> GSW (kwoty wydatkowane w danym roku):**

Lp.	Rodzaj prac	Kwota w tys. zł		
		2018	**2019**	**2020**
Inwestycje – budowa nowych urządzeń:				
1				
…				
Prace remontowe – utrzymanie i konserwacja istniejących urządzeń:				
1				
…				
Inne (jakie):				
1	**Zakupy sprzętu**			
…				
	Razem			

10. **<u>POTRZEBY finansowe</u> dotyczące urządzeń i terenu w <u>zarządzie GSW</u> do roku 2023**

Lp.	Rodzaj wydatków	Szacunkowa kwota w tys. zł
1	Inwestycje – budowa nowych urządzeń	
2	Prace remontowe – utrzymanie i konserwacja urządzeń	
3	Zakupy i remonty sprzętu i wyposażenia	
4	Inne – jakie?	
	Razem	

ZAŁ. NR 2. ANKIETA DIAGNOSTYCZNA SAMORZĄDY LOKALNE - WZÓR

INICJATYWA UTWORZENIA LOKALNEGO PARTNERSTWA WODNEGO

ANKIETA INFORMACYJNA

Działania, zasoby i stan infrastruktury wodnej na terenie gminy/powiatu

GMINY I POWIAT

1. **Nazwa jednostki samorządowej (GMINA, POWIAT):**

2. **Osoba do kontaktu w sprawie ankiety (imię i nazwisko, nr telefonu, mail):**

3. **Urządzenia wodne w zarządzie samorządu - prosimy o podanie informacji nt. urządzeń stanowiących infrastrukturę wodną (o ile takie są w gestii samorządu) tj. nazwę, wielkość i stan techniczny (czy wymaga pilnych działań renowacyjnych?)**

Lp.	Nazwa elementu infrastruktury wodnej (np. rowy, przepusty, mosty itd.)	Parametr charakterystyczny (ilość, wielkość, długość itd.)	Ocena stanu technicznego
1			
2			
…			

4. **Dodatkowe uwagi dot. stanu infrastruktury wodnej:** ……

…….

5. **Dotychczasowa działalność instytucji samorządowych (w tym zakładów komunalnych i zarządów dróg) w zakresie infrastruktury wodnej w latach 2018, 2019 i 2020:**

Lp.	Rodzaj prac	Kwota w tys. zł		
		2018	2019	2020
Inwestycje – budowa nowych urządzeń				
1				
2				
…				

Prace remontowe – utrzymanie i konserwacja istniejących urządzeń				
1				
2				
…				
Inne (jakie?)				
1	Dotacje do spółek wodnych			
…				
	Razem			

6. **Najważniejsze planowane zadania w zakresie działania samorządu na terenie gminy/powiatu – dotyczące infrastruktury wodnej do 2023 roku**

Lp.	**Nazwa zadania do wykonania**	**Szacunkowa kwota w tys. zł**
Inwestycje – budowa nowych urządzeń:		
1		
2		
…		
Prace remontowe – utrzymanie i konserwacja istniejących urządzeń:		
1		
2		
…		
Inne (jakie):		
1.	**Wsparcie spółek wodnych**	
…		
	Razem	

7. **Potrzeby inwestycyjne na terenie gminy/powiatu i propozycje działań w zakresie gospodarki wodnej w gminie/powiecie - w celu pozyskania niezbędnych ilości wody dla rolnictwa i mieszkańców obszarów wiejskich:**
   1) **…**
   2) **…**

8. **Główne problemy w zakresie utrzymania urządzeń wodnych w zarządzie samorządu**
   1) **…**

9. **Propozycje rozwiązań problemów w zakresie gospodarki wodnej w gminie/powiecie (w tym dotyczące zmian organizacyjnych i prawnych dotyczących spółek wodnych):**
   1) **…**

10. **Uwagi i propozycje dotyczące funkcjonowania Lokalnego Partnerstwa Wodnego:**

11. **PLANOWANE zadania w zakresie działania GSW - do 2023 roku:**

Lp.	**Nazwa zadania do wykonania**	**Szacunkowa kwota w tys. zł**
Inwestycje – budowa nowych urządzeń:		

1		
…		
Prace remontowe – utrzymanie i konserwacja istniejących urządzeń:		
1		
2		
…		
Inne (jakie):		
…		
	Razem	

12. **Główne problemy w zakresie funkcjonowania GSW i utrzymania urządzeń wodnych na terenie gminy/powiatu (np. finansowe, prawne, organizacyjne, aktywność i status spółki itd.) :**
    1) **…**
    2) **…**

13. **Potrzeby inwestycyjne <u>na terenie powiatu</u> i propozycje działań w zakresie gospodarki wodnej na terenie gminy i w powiecie - w celu pozyskania niezbędnych ilości wody dla rolnictwa i mieszkańców obszarów wiejskich - <u>nie tylko w zakresie działania spółki wodnej</u>:**
    1) **…**
    2) **…**

14. **Uwagi i propozycje dotyczące funkcjonowania Lokalnego Partnerstwa Wodnego:**

    …

ZAŁ. NR 3 INFORMACJE Z ANKIET DIAGNOSTYCZNYCH

I. INFORMACJE Z ANKIET – SPÓŁKI WODNE

ZESTAWIENIE ANKIET

1. Spółka drenarska „Stary Zieleń”
2. Gminna Spółka Wodna w Wąbrzeźnie
3. Gminna Spółka Wodna Dębowa Łąka
4. RZGW w Gdańsku - ZLEWNIA OSY Zarząd Zlewni w Tczewie - Nadzór Wodny Wąbrzeźno
5. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Ziemia Wąbrzeska

SPÓŁKA DRENARSKA „STARY ZIELEŃ”

1. Obszar działania (powiat, gmina, sołectwa):

powiat wąbrzeski, gmina Ryńsk oraz gmina miasto Wąbrzeźno

2. Skład spółki wodnej (należy podać liczbę członków w każdej kategorii):

d) Osoby fizyczne (rolnicy) - 135
e) Podmioty prawne (spółki, stowarzyszenia itp.) - 0
f) Samorządy - 1

3. Urządzenia wodne i stan infrastruktury wodnej zarządzanej przez GSW:

Lp.	Nazwa elementu infrastruktury wodnej	Parametr charakterystyczny (ilość, wielkość, długość itd.)	Ocena stanu technicznego (w % - jaki procent wymaga renowacji ?)
1	Obszar zmeliorowany	1205 ha	20%
2	Rowy melioracyjne	33,6 km	30%
3	Studnie drenarskie	203 szt.	10%
4	Wyloty drenarskie	284 szt.	20%
5	Przepusty	147 szt. 737 mb długości	30%
6	Zastawki	Brak	Brak
7	Rurociągi	4,57 km	30%

4. **Dodatkowe uwagi dot. stanu infrastruktury wodnej:**

- utrudnienia w utrzymaniu cieków wodnych znajdujących się na terenie dwóch gmin (Ryńsk i Kowalewo Pomorskie) i powiatów (wąbrzeski i golubsko-dobrzyński), a tym samym na obszarach działania dwóch spółek wodnych.

5. Źródła dochodów za lata 2019, 2020, 2021 (kwoty realnie otrzymane lub należne w danym roku):

Lp.	Nazwa źródła dochodów	Kwota w tys. zł		
		2019	2020	2021
1	Składki członkowskie (należne)	22,8	18,4	22,2

2	Dotacje z funduszy UE	-	-	-
3	Dotacje z samorządu gminy	-	-	-
4	Dotacje z samorządu powiatu	-	-	-
5	Dotacje z samorządu województwa	-	-	-
6	Dotacje z urzędu wojewódzkiego	37,7	35,4	29,2
7	Prace zlecone – usługi	47,8	-	-
8	Inne źródła – opłaty za odnoszone korzyści z urządzeń konserwowanych przez Spółkę	2	-	4
9	Inne źródła – refundacje PUP	10,5	-	-
	Razem	**120,8**	**53,8**	**55,4**
	Zaległości w składkach członkowskich	3,5	8,7	14,6

6. <u>Dotychczasowa działalność inwestycyjno-remontowa</u> GSW (kwoty wydatkowane w danym roku):

Lp.	Rodzaj prac	Kwota w tys. zł		
		2019	**2020**	**2021**
Inwestycje – budowa nowych urządzeń:				
1	Przebudowa rowu melioracyjnego TRb15 w pasie przylegającym do linii kolejowej w Pływaczewie	47,8	-	-
Prace remontowe – utrzymanie i konserwacja istniejących urządzeń:				
1	Konserwacja mechaniczna rowów	107,6	46,3	34,2
2	Usuwanie awarii sieci drenarskich	-	7,5	16,1
Inne (jakie):				
1				
	Razem	**107,6**	**53,8**	**50,3**

7. <u>POTRZEBY finansowe</u> dotyczące urządzeń i terenu w <u>zarządzie GSW</u> do roku 2025

Lp.	Rodzaj wydatków	Szacunkowa kwota w tys. zł
1	Inwestycje – budowa nowych urządzeń	200
2	Prace remontowe – utrzymanie i konserwacja urządzeń	240
3	Zakupy i remonty sprzętu i wyposażenia	-
4	Inne	-
	Razem	**440**

8. <u>PLANOWANE zadania</u> w zakresie działania GSW - do 2025 roku:

Lp.	Nazwa zadania do wykonania	Szacunkowa kwota w tys. zł
Inwestycje – budowa nowych urządzeń:		
1	Przebudowa rurociągów melioracyjnych o śr. 300-400 mm znajdujących się w ciągach rowów w Pływaczewie i Zieleniu	200
Prace remontowe – utrzymanie i konserwacja istniejących urządzeń:		
1	Konserwacja mechaniczna rowów	120
2	Konserwacja ręczna rowów	60
3	Usuwanie awarii sieci drenarskich	40
4	Wymiana przepustów	20

Inne (jakie):		
1		
	Razem	**440**

9. **Główne problemy w zakresie funkcjonowania GSW i utrzymania urządzeń wodnych na terenie gminy/powiatu (np. finansowe, prawne, organizacyjne, aktywność i status spółki itd.) :**

- Brak przejrzystego systemu i zapisów prawnych związanych z egzekwowaniem składek członkowskich (zmiany właścicielskie, egzekwowanie zaległości, kwestia następców prawnych).
- Brak jednolitych przepisów dotyczących sposobów uzyskiwania należności od osób fizycznych i prawnych czerpiących korzyści z urządzeń konserwowanych przez Spółkę, które nie są członkami Spółki oraz ustalania wysokości tej opłaty i sposobu jej egzekwowania.
- Problemy związane z uzyskiwaniem danych dotyczących zmian właścicieli gruntów poszczególnych działek na terenie działania Spółki i w związku z tym narastający chaos w kwestiach finansowych (wzrost zaległości składek) oraz organizacyjnych (dezaktualizacja bazy danych o członkach Spółki).
- Brak części dokumentacji technicznej urządzeń melioracyjnych (urządzenia wykonywane przez rolników często bez jakiejkolwiek próby inwentaryzacji ich położenia; przestarzała i niekompletna dokumentacja niektórych obszarów; brak podkładów mapowych o odpowiedniej dokładności; brak map poinwentaryzacyjnych urządzeń wodnych – różnice względem stanu projektowego).
- Niszczenie urządzeń melioracyjnych przez właścicieli gruntów oraz firmy zajmujące się budową dróg oraz sieci uzbrojenia terenu bez jakiejkolwiek odpowiedzialności finansowej i prawnej za szkody powstałe na gruntach sąsiadujących z inwestycją.
- Problemy związane z wykonywaniem konserwacji urządzeń melioracyjnych położonych na obszarze więcej niż jednej gminy czy powiatu (zwłaszcza w gminach i powiatach, gdzie jest problem z właściwym działaniem spółki wodnej wykonującej prace melioracyjne bądź nie ma spółki wodnej).

10. **Potrzeby inwestycyjne <u>na terenie powiatu</u> i propozycje działań w zakresie gospodarki wodnej na terenie gminy i w powiecie - w celu pozyskania niezbędnych ilości wody dla rolnictwa i mieszkańców obszarów wiejskich - <u>nie tylko w zakresie działania spółki wodnej</u>:**

- Odbudowa zastawek na rowach melioracyjnych na terenie powiatu.
- Kompleksowa przebudowa części rowów melioracyjnych oraz rurociągów drenarskich służąca poprawie retencji wodnej na terenie powiatu (progi, przepusty czy studnie piętrzące).
- Budowa i odbudowa oczek wodnych oraz przywracanie naturalnych zbiorników retencyjnych (bagna i torfowiska) na terenie powiatu.
- Włączenie wód opadowych i roztopowych z terenów utwardzonych (budynki mieszkalne, hale magazynowe, place utwardzone) do istniejącego systemu melioracyjnego przy pomocy budowy nowych zbiorników, rowów bądź rurociągów.

11. **Uwagi i propozycje dotyczące funkcjonowania Lokalnego Partnerstwa Wodnego:**

- LPW zrzeszające wszystkie podmioty związane z szeroko pojętą działalnością wodną na zasadzie porozumienia o współpracy.

- LPW jako czynnik służący wypracowaniu właściwego modelu opłat melioracyjnych (powszechność i obowiązkowość opłat) oraz aktywny członek procesu legislacyjnego dotyczącego prawa wodnego i dziedzin pokrewnych (przedstawianie propozycji rozwiązań prawnych i skuteczne działania w celu ich wprowadzenia).

GMINNA SPÓŁKA WODNA W WĄBRZEŹNIE

1. **Obszar działania (powiat, gmina, sołectwa):**
   powiat wąbrzeski, gmina Ryńsk oraz gmina miasto Wąbrzeźno

2. **Skład spółki wodnej** (należy podać liczbę członków w każdej kategorii):
   a) Osoby fizyczne (rolnicy) - 472
   b) Podmioty prawne (spółki, stowarzyszenia itp.) - 3
   c) Samorządy - 2

3. **Urządzenia wodne i stan infrastruktury wodnej zarządzanej przez GSW:**

Lp.	Nazwa elementu infrastruktury wodnej	Parametr charakterystyczny (ilość, wielkość, długość itd.)	Ocena stanu technicznego (w % - jaki procent wymaga renowacji ?)
1	Obszar zmeliorowany	3 120,60 ha	20%
2	Rowy melioracyjne	250 km	20%
3	Studnie drenarskie	920 szt.	10%
4	Wyloty drenarskie	502 szt.	20%
5	Przepusty	336 szt. 2600 mb długości	10%
6	Zastawki	10 szt.	90%
7	Rurociągi	18,5 km	30%

4. **Dodatkowe uwagi dot. stanu infrastruktury wodnej:**

- Utrudnienia związane z prowadzeniem dokumentacji technicznej dotyczącej infrastruktury wodnej (zasypywanie rowów melioracyjnych przez właścicieli gruntów, zamiana studni drenarskich na studnie kryte bez informowania Spółki Wodnej), niszczenie infrastruktury wodnej przez firmy wykonujące różnorodne sieci uzbrojenia terenu – zwłaszcza przyłącza elektroenergetyczne do farm wiatrowych i fotowoltaicznych oraz firmy wykonujące zadania związane z infrastrukturą drogową – wszystkie rodzaje dróg).

5. **Źródła dochodów za lata 2019, 2020, 2021** (kwoty realnie otrzymane lub należne w danym roku):

Lp.	Nazwa źródła dochodów	Kwota w tys. zł		
		2019	2020	2021
1	Składki członkowskie (należne)	106,3	113,2	124,7
2	Dotacje z funduszy UE	-	258,4	-
3	Dotacje z samorządu gminy	80	-	-
4	Dotacje z samorządu powiatu	-	-	-
5	Dotacje z samorządu województwa	18	19	15
6	Dotacje z urzędu wojewódzkiego	73,8	63,15	75,1
7	Prace zlecone – usługi	66,7	102,2	155,7

8	Inne źródła – opłaty za odnoszone korzyści z urządzeń konserwowanych przez Spółkę	87,5	83,6	86
	Razem	**432,3**	**639,55**	**456,5**
	Zaległości w składkach członkowskich	21,4	28,4	5,1

6. <u>Dotychczasowa działalność inwestycyjno-remontowa</u> GSW (kwoty wydatkowane w danym roku):

Lp.	Rodzaj prac	Kwota w tys. zł		
		2019	2020	2021
Inwestycje – budowa nowych urządzeń:				
1	Przebudowa części systemu melioracyjnego w Wałyczu i Jaworzu (wymiana przepustów, rurociągów oraz studni melioracyjnych)	-	20	-
2	Przebudowa części systemu melioracyjnego w Małych Radowiskach i Przydworzu (wymiana rurociągów oraz studni melioracyjnych)	-	-	41,3
Prace remontowe – utrzymanie i konserwacja istniejących urządzeń:				
1	Konserwacja mechaniczna rowów	238,2	165	197,7
2	Konserwacja ręczna rowów	18	21	18
3	Usuwanie awarii sieci drenarskich	49,9	112,4	126,9
Inne (jakie):				
1	Zakupy sprzętu – zakup koparko-ładowarki wraz z osprzętem	-	109	283,4
	Razem	**306,1**	**427,4**	**626**

7. <u>POTRZEBY finansowe</u> dotyczące urządzeń i terenu w <u>zarządzie GSW</u> do roku 2025

Lp.	Rodzaj wydatków	Szacunkowa kwota w tys. zł
1	Inwestycje – budowa nowych urządzeń	1 100
2	Prace remontowe – utrzymanie i konserwacja urządzeń	1 550
3	Zakupy i remonty sprzętu i wyposażenia	300
4	Inne – zakup oprogramowania	10
	Razem	**2 960**

8. <u>PLANOWANE zadania</u> w zakresie działania GSW - do 2025 roku:

Lp.	Nazwa zadania do wykonania	Szacunkowa kwota w tys. zł
Inwestycje – budowa nowych urządzeń:		
1	Przebudowa rowu melioracyjnego Wh w Wąbrzeźnie stanowiącego główny odbiornik wód z terenów przemysłowych miasta	400
2	Przebudowa rowu melioracyjnego Wg w Wąbrzeźnie stanowiącego główny odbiornik wód z terenów mieszkalnych, przemysłowych, rolniczych oraz infrastruktury drogowej miasta wraz z budową zastawki, przepompowni oraz zbiornika retencyjnego	400

3	Przebudowa rowu melioracyjnego W62 w Wałyczu stanowiącego odbiornik wód z terenów mieszkalnych, przemysłowych i handlowo-usługowych miasta Wąbrzeźno oraz terenów rolniczych miasta Wąbrzeźno i gminy Ryńsk	300
Prace remontowe – utrzymanie i konserwacja istniejących urządzeń:		
1	Konserwacja mechaniczna rowów	900
2	Konserwacja ręczna rowów	150
3	Usuwanie awarii sieci drenarskich	300
4	Wymiana przepustów	200
Inne (jakie):		
1	Zakup sprzętu i wyposażenia (ciągnik z odmularką, rębak, piły i kosy spalinowe)	300
2	Zakup oprogramowania komputerowego związanego z prawidłowym funkcjonowaniem biura Spółki (ewidencjonowanie składek, prowadzenie księgowości, sporządzanie kosztorysów prac melioracyjnych)	10
	Razem	**2 960**

9. Główne problemy w zakresie funkcjonowania GSW i utrzymania urządzeń wodnych na terenie gminy/powiatu (np. finansowe, prawne, organizacyjne, aktywność i status spółki itd.) :

- Brak przejrzystego systemu i zapisów prawnych związanych z egzekwowaniem składek członkowskich.
- Brak jednolitych przepisów dotyczących sposobów uzyskiwania należności od osób fizycznych i prawnych czerpiących korzyści z urządzeń konserwowanych przez Spółkę, które nie są członkami Spółki oraz ustalania wysokości tej opłaty i sposobu jej egzekwowania.
- Problemy związane z uzyskiwaniem danych dotyczących zmian właścicieli gruntów poszczególnych działek na terenie działania Spółki (obecnie zgodnie z interpretacją prawną spółka wodna nie ma interesu prawnego w uzyskiwaniu danych EGiB).
- Brak części dokumentacji technicznej urządzeń melioracyjnych (urządzenia wykonywane przez rolników często bez jakiejkolwiek próby inwentaryzacji ich położenia; przestarzała i niekompletna dokumentacja niektórych obszarów; brak podkładów mapowych o odpowiedniej dokładności; brak map poinwentaryzacyjnych urządzeń wodnych – różnice względem stanu projektowego).
- Niszczenie urządzeń melioracyjnych przez właścicieli gruntów oraz firmy zajmujące się budową dróg oraz sieci uzbrojenia terenu bez jakiejkolwiek odpowiedzialności finansowej i prawnej za szkody powstałe na gruntach sąsiadujących z inwestycją.
- Problemy związane z lokalnymi podtopieniami gruntów na skutek licznego występowania tam bobrowych na obszarze działania Spółki (brak uregulowań prawnych w kwestii działań związanych z bobrami, które są objęte ochroną).
- Problemy związane z wykonywaniem konserwacji urządzeń melioracyjnych położonych na obszarze więcej niż jednej gminy czy powiatu (zwłaszcza w gminach i powiatach, gdzie jest problem z właściwym działaniem spółki wodnej wykonującej prace melioracyjne bądź nie ma spółki wodnej).

- Różnorodne podejście władz samorządowych do problemów związanych z właściwym funkcjonowaniem systemu melioracyjnego na obszarze gminy czy powiatu (występujące skrajności od pomocy prawnej i finansowej ze strony JST dla spółek wodnych do całkowitego braku zainteresowania tym tematem bądź nie zauważania istniejących problemów).

10. Potrzeby inwestycyjne <u>na terenie powiatu</u> i propozycje działań w zakresie gospodarki wodnej na terenie gminy i w powiecie - w celu pozyskania niezbędnych ilości wody dla rolnictwa i mieszkańców obszarów wiejskich - <u>nie tylko w zakresie działania spółki wodnej</u>:

- Odbudowa zastawek na rowach melioracyjnych na terenie powiatu.
- Kompleksowa przebudowa części rowów melioracyjnych oraz rurociągów drenarskich służąca poprawie retencji wodnej na terenie powiatu (progi, przepusty czy studnie piętrzące).
- Budowa i odbudowa oczek wodnych oraz przywracanie naturalnych zbiorników retencyjnych (bagna i torfowiska) na terenie powiatu.
- Włączenie wód opadowych i roztopowych z terenów utwardzonych (budynki mieszkalne, hale magazynowe, place utwardzone) do istniejącego systemu melioracyjnego przy pomocy budowy nowych zbiorników, rowów bądź rurociągów.

11. Uwagi i propozycje dotyczące funkcjonowania Lokalnego Partnerstwa Wodnego:

- LPW mogą być platformą wymiany informacji związanej z inwestycjami dotyczącymi szeroko pojętych spraw wodnych oraz pierwszych uzgodnień inwestycji wykonywanych na terenie powiatu (zacieśnienie współpracy pomiędzy PGW Wody Polskie, JST, spółkami wodnymi, innymi podmiotami, aby działania podejmowane na poszczególnych szczeblach i w poszczególnych jednostkach były częścią jednolitej całości a nie zbiorem punktowych i chaotycznych działań).
- LPW jako miejsce konsultacji zadań priorytetowych związanych ze sprawami wodnymi na terenie powiatu (uzgodnienia, uwagi, poprawki do planowanych zadań inwestycyjnych).
- LPW jako czynnik uzgadniający i doradczy w przypadku zmian prawnych dotyczących zagadnień wodnych oraz inwestycji wodnych na szczeblach samorządowych i państwowych.
- LPW, nawet w mniej sformalizowanej formie (deklaracja współpracy), z radą LPW złożoną z przedstawicieli PGW Wody Polskie, JST, spółek wodnych i innych podmiotów, ale z liderem, który nie należy do jednostek samorządowych i państwowych.

<u>GMINNA SPÓŁKA WODNA DĘBOWA ŁĄKA</u>

1. Obszar działania (powiat, gmina, sołectwa):

Teren gminy Dębowa Łąka.

2. Skład spółki wodnej (należy podać liczbę członków w każdej kategorii):

a) Osoby fizyczne (rolnicy) - 398
b) Podmioty prawne (spółki, stowarzyszenia itp.) - 2
c) Samorządy – 0

3. Urządzenia wodne i stan infrastruktury wodnej zarządzanej przez GSW:

Lp.	Nazwa elementu infrastruktury wodnej	Parametr charakterystyczny (ilość, wielkość, długość itd.)	Ocena stanu technicznego (w % - jaki procent wymaga renowacji ?)
1	Obszar zmeliorowany	2.612 ha	50%
2	Rowy melioracyjne	144 km	50%
3	Studnie drenarskie	385 szt.	75%
4	Wyloty drenarskie	649 szt.	75%
5	Przepusty	385	50%
6	Zastawki	1	100%

4. Źródła dochodów za lata 2019, 2020, 2021 (kwoty realnie otrzymane lub należne w danym roku):

Lp.	Nazwa źródła dochodów	Kwota w tys. zł		
		2019	**2020**	**2021**
1	Składki członkowskie (należne)	97	117	117
2	Dotacje z funduszy UE	-	-	-
3	Dotacje z samorządu gminy	-	-	15
4	Dotacje z samorządu powiatu	-	-	-
5	Dotacje z samorządu województwa	18	20	24
6	Dotacje z urzędu wojewódzkiego	65	58	75
7	Prace zlecone – usługi	31	41	20
8	Inne źródła – opłaty za odnoszone korzyści z urządzeń konserwowanych przez Spółkę	79	59	56
	Razem	**290**	**295**	**307**
	Zaległości w składkach członkowskich	15	22	12

5. <u>Dotychczasowa działalność inwestycyjno-remontowa</u> GSW (kwoty wydatkowane w danym roku):

Lp.	Rodzaj prac	Kwota w tys. zł		
		2019	**2020**	**2021**
Inwestycje – budowa nowych urządzeń:				
1		-	-	-
Prace remontowe – utrzymanie i konserwacja istniejących urządzeń:				
1	Konserwacja rowów melioracyjnych	262	265	277
Inne (jakie):				
1	Zakupy sprzętu	-	-	
	Razem	**262**	**265**	**277**

6. <u>POTRZEBY finansowe</u> dotyczące urządzeń i terenu w <u>zarządzie GSW</u> do roku 2025

Lp.	Rodzaj wydatków	Szacunkowa kwota w tys. zł
1	Inwestycje – budowa nowych urządzeń	1 000

2	Prace remontowe – utrzymanie i konserwacja urządzeń	2 000
3	Zakupy i remonty sprzętu i wyposażenia	
4	Inne – zakup oprogramowania	
	Razem	**3 000**

7. <u>PLANOWANE zadania</u> w zakresie działania GSW - do 2025 roku:

Lp.	Nazwa zadania do wykonania	Szacunkowa kwota w tys. zł
Inwestycje – budowa nowych urządzeń:		
1	Melioracja gruntów rolnych	-
Prace remontowe – utrzymanie i konserwacja istniejących urządzeń:		
1	Konserwacja rowów melioracyjnych	1 500
Inne (jakie):		
1		
	Razem	**1 500**

8. Główne problemy w zakresie funkcjonowania GSW i utrzymania urządzeń wodnych na terenie gminy/powiatu (np. finansowe, prawne, organizacyjne, aktywność i status spółki itd.) :

- Brak środków na konserwację ok. 10 km rowów rocznie.

II. INFORMACJE Z ANKIET – SAMORZĄDY

ZESTAWIENIE ANKIET

1. Gmina Miasto Wąbrzeźno
2. Gmina Dębowa Łąka
3. Gmina Książki
4. Gmina Płużnica
5. Gmina Ryńsk
6. Zarząd Dróg Powiatowych w Wąbrzeźnie

GMINA MIASTO WĄBRZEŹNO

1. Urządzenia wodne <u>w zarządzie samorządu</u> - prosimy o podanie informacji nt. urządzeń stanowiących infrastrukturę wodną (o ile takie są w gestii samorządu) tj. nazwę, wielkość i stan techniczny (czy wymaga pilnych działań renowacyjnych?)

Lp.	Nazwa elementu infrastruktury wodnej (np. rowy, przepusty, mosty itd.)	Parametr charakterystyczny (ilość, wielkość, długość itd.)	Ocena stanu technicznego
1	2 pomosty pływające na Jeziorze Zamkowym	2 pomosty drewniane o długości 28 m każdy	Oddane do użytku w 2021 roku
2	Slip przy Przystani Sportów Wodnych	Powierzchnia slipu 22,5 m^2, wykonany z	Oddane do użytku w 2021 roku

		prefabrykowanych płyt żelbetowych	
3	Most drewniany na Jeziorze Zamkowym	szerokość: 3,05 m; długość: 35,80 m	Oddane do użytku w 2018 roku, stan techniczny bardzo dobry

2. Dotychczasowa działalność instytucji samorządowych (w tym zakładów komunalnych i zarządów dróg) w zakresie infrastruktury wodnej w latach 2019, 2020 i 2021:

Lp.	Rodzaj prac	Kwota		
		2019	2020	2021
Inwestycje – budowa nowych urządzeń				
1				
Prace remontowe – utrzymanie i konserwacja istniejących urządzeń				
1				
Inne (jakie?)				
1	Dotacje do spółek wodnych			
2	Składka członkowska	546,00 zł	624,00 zł	624,00 zł
	Razem	**546,00 zł**	**624,00 zł**	**624,00 zł**

3. Najważniejsze planowane zadania w zakresie działania samorządu na terenie gminy/powiatu – dotyczące infrastruktury wodnej do 2025 roku

Lp.	Nazwa zadania do wykonania	Szacunkowa kwota
Inwestycje – budowa nowych urządzeń:		
1		
Prace remontowe – utrzymanie i konserwacja istniejących urządzeń:		
1	Most drewniany na Jeziorze Zamkowym	2 tys. zł
2	2 pomosty pływające na Jeziorze Zamkowym	2 tys. zł
Inne (jakie):		
1.	**Wsparcie spółek wodnych**	
	Razem	**4 tys. zł**

4. Potrzeby inwestycyjne na terenie gminy/powiatu i propozycje działań w zakresie gospodarki wodnej w gminie/powiecie - w celu pozyskania niezbędnych ilości wody dla rolnictwa i mieszkańców obszarów wiejskich:

- Zbiorniki retencyjne.

GMINA DĘBOWA ŁĄKA

1. Urządzenia wodne w zarządzie samorządu - prosimy o podanie informacji nt. urządzeń stanowiących infrastrukturę wodną (o ile takie są w gestii samorządu) tj. nazwę, wielkość i stan techniczny (czy wymaga pilnych działań renowacyjnych?)

Lp.	Nazwa elementu infrastruktury wodnej (np. rowy, przepusty, mosty itd.)	Parametr charakterystyczny (ilość, wielkość, długość itd.)	Ocena stanu technicznego
1	Rowy	49,9 km	ok.15 km wymaga pilnych działań renowacyjnych
2	Przepusty	142 szt. , 813 m	ok. 20 szt . tj. 120m wymaga pilnych działań

2. Dodatkowe uwagi dot. stanu infrastruktury wodnej:

- konserwacja urządzeń melioracyjnych wykonywana jest doraźnie przez Gminną Spółkę Wodną.

3. Dotychczasowa działalność instytucji samorządowych (w tym zakładów komunalnych i zarządów dróg) w zakresie infrastruktury wodnej w latach 2019, 2020 i 2021:

Lp.	Rodzaj prac	Kwota - w zł		
		2019	2020	2021
Inwestycje – budowa nowych urządzeń				
1	Przebudowa przepustów w drogach gminnych	2.000	34.589	44.088
Prace remontowe – utrzymanie i konserwacja istniejących urządzeń				
1	Konserwacja rowów melioracyjnych	5.000	5.000	5.000
Inne (jakie?)				
1	Dotacje do spółek wodnych	0	0	15.000
	Razem	**7.000 zł**	**39.589 zł**	**64.088 zł**

4. Najważniejsze planowane zadania w zakresie działania samorządu na terenie gminy/powiatu – dotyczące infrastruktury wodnej do 2025 roku

Lp.	Nazwa zadania do wykonania	Szacunkowa kwota - w zł
Inwestycje – budowa nowych urządzeń:		
1	Przebudowa przepustów w pasie dróg gminnych	50.000
2	Przebudowa rowów melioracyjnych	150.000
Prace remontowe – utrzymanie i konserwacja istniejących urządzeń:		
1	Konserwacja rowów melioracyjnych	50.000
Inne (jakie):		
1.	**Wsparcie spółek wodnych**	50.000
	Razem	**300.000 zł**

5. Potrzeby inwestycyjne na terenie gminy/powiatu i propozycje działań w zakresie gospodarki wodnej w gminie/powiecie - w celu pozyskania niezbędnych ilości wody dla rolnictwa i mieszkańców obszarów wiejskich:

- Przebudowa i rozbudowa stacji uzdatniania wody w Wielkich Radowiskach w latach 2022 – 2023, wartość planowanych robót ok. 8 mln. zł

6. Główne problemy w zakresie utrzymania urządzeń wodnych w zarządzie samorządu

- Brak środków finansowych na realizację planowanych robót

7. Propozycje rozwiązań problemów w zakresie gospodarki wodnej w gminie/powiecie (w tym dotyczące zmian organizacyjnych i prawnych dotyczących spółek wodnych):

- Udzielenie dofinansowania ze środków zewnętrznych na realizację planowanych robót.

GMINA KSIĄŻKI

1. **Urządzenia wodne w zarządzie samorządu - prosimy o podanie informacji nt. urządzeń stanowiących infrastrukturę wodną (o ile takie są w gestii samorządu) tj. nazwę, wielkość i stan techniczny (czy wymaga pilnych działań renowacyjnych?)**

Lp.	Nazwa elementu infrastruktury wodnej (np. rowy, przepusty, mosty itd.)	Parametr charakterystyczny (ilość, wielkość, długość itd.)	Ocena stanu technicznego
1	Budowla piętrząca na rzece Duża Bacha	4m wysokości	dobry

2. **Dodatkowe uwagi dot. stanu infrastruktury wodnej:**
   - pozwolenie wodnoprawne z 9.10.1996 roku

3. **Dotychczasowa działalność instytucji samorządowych (w tym zakładów komunalnych i zarządów dróg) w zakresie infrastruktury wodnej w latach 2019, 2020 i 2021:**

Lp.	Rodzaj prac	Kwota - w zł		
		2019	2020	2021
Inwestycje – budowa nowych urządzeń				
1		0	0	0
Prace remontowe – utrzymanie i konserwacja istniejących urządzeń				
1		0	0	0
Inne (jakie?)				
1	Dotacje do spółek wodnych	0	0	15.000
	Razem	**0**	**0**	**15.000 zł**

4. **Najważniejsze planowane zadania w zakresie działania samorządu na terenie gminy/powiatu – dotyczące infrastruktury wodnej do 2025 roku**

Lp.	Nazwa zadania do wykonania	Szacunkowa kwota w tys. zł
Inwestycje – budowa nowych urządzeń:		
1	-	
Prace remontowe – utrzymanie i konserwacja istniejących urządzeń:		
1	-	
Inne (jakie):		
1.	**Wsparcie spółek wodnych**	
	Razem	

5. **Propozycje rozwiązań problemów w zakresie gospodarki wodnej w gminie/powiecie (w tym dotyczące zmian organizacyjnych i prawnych dotyczących spółek wodnych):**

   - Obowiązkowe uczestnictwo i oskładkowanie rolników w spółkach wodnych.

GMINA PŁUŻNICA

1. **Urządzenia wodne w zarządzie samorządu - prosimy o podanie informacji nt. urządzeń stanowiących infrastrukturę wodną (o ile takie są w gestii samorządu) tj. nazwę, wielkość i stan techniczny (czy wymaga pilnych działań renowacyjnych?)**

Lp.	Nazwa elementu infrastruktury wodnej (np. rowy, przepusty, mosty itd.)	Parametr charakterystyczny (ilość, wielkość, długość itd.)	Ocena stanu technicznego
1	Rowy	130300 m	dostateczny
2	Rurociągi z wyjątkiem deszczownianych	39789 m	dostateczny
3	Budowle na rowach i rurociągach, w tym:	177 sztuk	dostateczny
a)	Zastawki, wpusty, przepusto- zastawki	2 sztuk	dostateczny
b)	Przepusty, mostki, brody	120 sztuk	dostateczny
c)	studzienki	55 sztuk	dostateczny
4	Budowle należące do sieci drenarskiej, w tym:	1035 sztuk	dostateczny
a)	Studzienki drenarskie	567 sztuk	dostateczny
b)	Wyloty ze zbieraczy:	468 sztuk	dostateczny

2. **Dotychczasowa działalność instytucji samorządowych (w tym zakładów komunalnych i zarządów dróg) w zakresie infrastruktury wodnej w latach 2019, 2020 i 2021:**

Lp.	Rodzaj prac	Kwota - w zł		
		2019	2020	2021
Inwestycje – budowa nowych urządzeń				
1	-			
Prace remontowe – utrzymanie i konserwacja istniejących urządzeń				
1	-			
Inne (jakie?)				
1	Dotacje do spółek wodnych	15.000	15.000	-
	Razem	**15.000 zł**	**15.000 zł**	**-**

3. **Najważniejsze planowane zadania w zakresie działania samorządu na terenie gminy/powiatu – dotyczące infrastruktury wodnej do 2025 roku**

Lp.	Nazwa zadania do wykonania	Szacunkowa kwota - w zł
Inwestycje – budowa nowych urządzeń:		
1	-	
Prace remontowe – utrzymanie i konserwacja istniejących urządzeń:		
1	Konserwacja rowu R-Tj Wieldządz	7.500,00
2	Konserwacja rowu R-tj Płużnica	7.500,00
Inne (jakie):		
1.	Wsparcie spółek wodnych	60.000,00 (dotacja wysokości 15.000 na rok 2022, 2023, 2024, 2025)
	Razem	**75.000,00**

4. **Potrzeby inwestycyjne na terenie gminy/powiatu i propozycje działań w zakresie gospodarki wodnej w gminie/powiecie- w celu pozyskania niezbędnych ilości wody dla rolnictwa i mieszkańców obszarów wiejskich:**
   - Optymalizacja zużycia wody i opracowanie sposobów jej gromadzenia i późniejszego wykorzystania w przypadku niedoboru.
5. **Główne problemy w zakresie utrzymania urządzeń wodnych w zarządzie samorządu**
   - Niszczenie urządzeń melioracyjnych przez rolników (zaoranie, zasypywanie ziemią), uszkodzenia hydrantów.
6. **Propozycje rozwiązań problemów w zakresie gospodarki wodnej w gminie/powiecie (w tym dotyczące zmian organizacyjnych i prawnych dotyczących spółek wodnych):**
   - Działania dotyczące prac melioracyjnych realizowane są przez szereg podmiotów, których działania nie są skoordynowane. Brak jest jednego spójnego dokumentu, który wyznaczałby kierunki przeciwdziałania niedoborom wody.

GMINA RYŃSK

1. **Urządzenia wodne w zarządzie samorządu - prosimy o podanie informacji nt. urządzeń stanowiących infrastrukturę wodną (o ile takie są w gestii samorządu) tj. nazwę, wielkość i stan techniczny (czy wymaga pilnych działań renowacyjnych?)**

Lp.	Nazwa elementu infrastruktury wodnej (np. rowy, przepusty, mosty itd.)	Parametr charakterystyczny (ilość, wielkość, długość itd.)	Ocena stanu technicznego
1	Rowy, rurociągi drenarskie, studnie, przepusty drogowe		

2. **Dodatkowe uwagi dot. stanu infrastruktury wodnej:**
   - W związku z czasem budowy oraz jakości wykorzystywanych do tego materiałów przeważająca część ww. urządzeń wymaga remontów. Remonty przeprowadzane są w miarę zaistniałych potrzeb i posiadanych środków w ścisłej współpracy z działającymi na terenie gminy spółkami wodnymi.

3. **Dotychczasowa działalność instytucji samorządowych (w tym zakładów komunalnych i zarządów dróg) w zakresie infrastruktury wodnej w latach 2018, 2019 i 2020:**

Lp.	Rodzaj prac	Kwota		
		2019	2020	2021
Inwestycje – budowa nowych urządzeń				
1				
Prace remontowe – utrzymanie i konserwacja istniejących urządzeń				
1	Konserwacja rowów i przepustów	121,8 tys. zł	41,4 tys. zł	92,2 tys. zł
Inne (jakie?)				
1	Dotacje do spółek wodnych	80,0 tys. zł		15,0 tys. zł
	Razem	**201,8 tys. zł**	**41,4 tys. zł**	**107,2 tys. zł**

4. **Najważniejsze planowane zadania w zakresie działania samorządu na terenie gminy/powiatu – dotyczące infrastruktury wodnej do 2023 roku**

Lp.	Nazwa zadania do wykonania	Szacunkowa kwota
Inwestycje – budowa nowych urządzeń:		
1		
Prace remontowe – utrzymanie i konserwacja istniejących urządzeń:		
1	Konserwacja rowów i przepustów	160 tys. zł
Inne (jakie):		
1.	Wsparcie spółek wodnych	30 tys. zł
	Razem	**190 tys. zł**

5. **Potrzeby inwestycyjne na terenie gminy/powiatu i propozycje działań w zakresie gospodarki wodnej w gminie/powiecie - w celu pozyskania niezbędnych ilości wody dla rolnictwa i mieszkańców obszarów wiejskich:**
   - Inwestycje w zakresie retencji wód na jeziorach Wieczno i Małe Radowiska.

6. **Główne problemy w zakresie utrzymania urządzeń wodnych w zarządzie samorządu**
   - Stan techniczny istniejących urządzeń.
   - Nastawienie osób odnoszących korzyści z istniejącej infrastruktury melioracyjnej (podorywanie rowów, utrudnienia w prowadzeniu prac konserwacyjnych, likwidowanie śródpolnych oczek wodnych).

ZARZĄD DRÓG POWIATOWYCH W WĄBRZEŹNIE

1. **Urządzenia wodne w zarządzie samorządu - prosimy o podanie informacji nt. urządzeń stanowiących infrastrukturę wodną (o ile takie są w gestii samorządu) tj. nazwę, wielkość i stan techniczny (czy wymaga pilnych działań renowacyjnych?)**

Lp.	Nazwa elementu infrastruktury wodnej (np. rowy, przepusty, mosty itd.)	Parametr charakterystyczny (ilość, wielkość, długość itd.)	Ocena stanu technicznego
1	Przepust w ciągu drogi powiatowej 1716C Płużnica – Dźwierzno w km 1+094	światło poziome - 1,05 m; światło pionowe - 1,3 m; długość – 14,0 m	Stan niepokojący
2	Przepust w ciągu drogi powiatowej 1721C Ryńsk – Sierakowo w km 3+728	światło poziome - 2 x 0,8 m; światło pionowe – 2 x 0,80 m; długość – 18,0 m	Stan niepokojący
3	Przepust w ciągu drogi powiatowej 2023C Chełmża – Węgorzyn w km 13+547	światło poziome - 3,3 m; światło pionowe - 3,0 m; długość – 8,0 m	Stan niepokojący
4	Przepust w ciągu drogi powiatowej 1728C Dębowa Łąka – Łobdowo w km 2+907	Ø 1,5 m; długości 10,0 m	Stan niepokojący
5	Przepust w ciągu drogi powiatowej 1701C Działowo – Stanisławki w km 13+347	Ø 0,8 m; długości 15,0 m;	Stan zadowalający
6	Przepust w ciągu drogi powiatowej 1711C Blizno – Książki w km 2+509	Ø 1,0 m; długości 10,0 m	Stan niepokojący

7	Przepust w ciągu drogi powiatowej 1711C Blizno – Książki w km 3+681	Ø 2,0 m; długości 10,0 m;	Stan zadowalający
8	Przepust w ciągu drogi powiatowej 1710C Wąbrzeźno – Książki w km 7+016	światło poziome - 2,5 m; światło pionowe - 2,5 m; długość – 20,0 m	Stan odpowiedni
9	Przepust w ciągu drogi powiatowej 1717C Czaple –Ryńsk w km 4+659	światło poziome - 1,2 m; światło pionowe - 2,0 m; długość – 21,0 m	Stan niepokojący
10	Przepust w ciągu drogi powiatowej 1719C Trzciano – Sosnówka w km 0+427	światło poziome- 1,2 m; światło pionowe - 2,0 m; długość – 21,0 m	Stan niepokojący
11	Przepust w ciągu drogi powiatowej 1713C Książki - Kruszyny w km 2+001	światło poziome- 0,5 m; światło pionowe - 0,5 m; długość – 14,45 m	Stan przedawaryjny

2. Dotychczasowa działalność instytucji samorządowych (w tym zakładów komunalnych i zarządów dróg) w zakresie infrastruktury wodnej w latach 2018, 2019 i 2020:

Lp.	Rodzaj prac	Kwota - w zł		
		2018	2019	2020
Inwestycje – budowa nowych urządzeń				
1	Przepust w ciągu drogi powiatowej 1714C Myśliwiec – Zaskocz – Książki w km 4+659			219 910,47 zł
Prace remontowe – utrzymanie i konserwacja istniejących urządzeń				
1	Przepust w ciągu drogi powiatowej 1710C Wąbrzeźno – Książki w km 7+016	217 000,00 zł		
Inne (jakie?)				
1	Dotacje do spółek wodnych			
	Razem	**217 000,00 zł**	**-**	**219 910,47 zł**

3. Najważniejsze planowane zadania w zakresie działania samorządu na terenie gminy/powiatu – dotyczące infrastruktury wodnej do 2023 roku

Lp.	Nazwa zadania do wykonania	Szacunkowa kwota - w zł
Inwestycje – budowa nowych urządzeń:		
1	Przepust w ciągu drogi powiatowej 1711C Blizno – Książki w km 2+509	298 932,68 zł
2	Przepust w ciągu drogi powiatowej 1721C Ryńsk – Sierakowo w km 3+728	783 485,15 zł
3	Przepust w ciągu drogi powiatowej 1713C Książki - Kruszyny w km 2+001	228 937,58 zł
4	Przepust w ciągu drogi powiatowej 2023C Chełmża – Węgorzyn w km 13+547	1 575 807,87 zł
5	Przepust w ciągu drogi powiatowej 1716C Płużnica – Dźwierzno w km 1+094	543 596,92 zł
Prace remontowe – utrzymanie i konserwacja istniejących urządzeń:		
1	Przepust w ciągu drogi powiatowej 1717C Czaple –Ryńsk w km 4+659	78 243,55 zł

2	Przepust w ciągu drogi powiatowej 1719C Trzciano – Sosnówka w km 0+427	20 534,00 zł
Inne (jakie):		
1.	Wsparcie spółek wodnych	
	Razem	**3 529 537,75 zł**

4. **Główne problemy w zakresie utrzymania urządzeń wodnych <u>w zarządzie samorządu</u>**

   - Brak odpowiedniego utrzymania cieków wodnych
   - Transport drogowy o ciężarze przewyższającym możliwości konstrukcyjne urządzeń

5. **Propozycje rozwiązań problemów <u>w zakresie gospodarki wodnej w gminie/powiecie</u> (w tym dotyczące zmian organizacyjnych i prawnych dotyczących spółek wodnych):**

   - Budowa urządzeń o większej wytrzymałości.

III. INFORMACJE Z ANKIET – PGW WODY POLSKIE

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku

ZLEWNIA OSY Zarząd Zlewni w Tczewie - Nadzór Wodny Wąbrzeźno
- dotyczy powiatu wąbrzeskiego

1. **Stan infrastruktury wodnej <u>bezpośrednio zarządzanej przez PGW Wody Polskie na terenie powiatu:</u>**

Lp.	Nazwa elementu infrastruktury wodnej	Parametr charakterystyczny (ilość, wielkość, długość itd.)	Ocena stanu technicznego
1	Kanał Sitno	Km 0+000 – 22+275	Dobry stan techniczny
2	Kanał Książki	Km 0+000 – 5+400	Dobry stan techniczny
3	Rz. Duża Bacha	Km 11+000 – 12+100	Dobry stan techniczny

2. **Dodatkowe uwagi dot. stanu infrastruktury wodnej:**
   - Nadzór wodny w Wąbrzeźno obsługuje w większości urządzenia na terenie powiatu grudziądzkiego – część gminy Grudziądz, Rogóźno, Łasin, część gminy Świecie nad Osą, Radzyń Chełmiński, część gminy Gruta. W powiecie wąbrzeskim administracyjnie podlegają cieki: Kanał Sitno, Kanał Książki i część rzeki Duża Bacha. Większość powiatu wąbrzeskiego administracyjnie podlega pod NW Golub Dobrzyń.

3. **<u>Dotychczasowa</u> działalność inwestycyjno-remontowa PGW Wody Polskie na terenie powiatu (kwoty wydatkowane w danym roku):**

Lp.	Rodzaj prac	Kwota - w zł		
		2019	2020	2021

Inwestycje – budowa nowych urządzeń:				
1				
Prace remontowe – utrzymanie i konserwacja istniejących urządzeń:				
1	Oczyszczanie z roślinności koryta rzeki Kanał Sitno w km 0+000-0+250; 1+900-20+550	103 049,86	104 823,68	100 765,91
2	Oczyszczanie z roślinności koryta rzeki Kanał Książki w km 0+000-5+400	25 903,00	26 887,80	26 409,33
3	Rz. Duża Bacha w km 7+000-12+119	26 800,20	27 680,61	-
Inne (jakie):				
1	Rozbiórka tam bobrowych na ciekach i usuwanie zatorów w postaci drzew (złomów)	Siłami własnymi	Siłami własnymi	Siłami własnymi
	Razem	**155 753,06**	**159 392,09**	**127 175,24**

4. **Najważniejsze planowane zadania w zakresie działania PGW Wody Polskie na terenie powiatu - do 2025 roku**

Lp.	Nazwa zadania do wykonania	Szacunkowa kwota - w zł
Inwestycje – budowa nowych urządzeń:		
1		
Prace remontowe – utrzymanie i konserwacja istniejących urządzeń:		
1	Oczyszczanie z roślinności koryta rzeki Kanał Sitno w km 0+000-0+250; 1+900-20+550	140 301,80
2	Oczyszczanie z roślinności koryta rzeki Kanał Książki w km 0+000-5+400	26 902,56
3	Rz. Duża Bacha w km 7+000-12+119	28 064,25
Inne (jakie):		
1	Rozbiórka tam bobrowych na ciekach i usuwanie zatorów w postaci drzew (złomów)	Siłami własnymi
	Razem	**195 268,61**

IV. INFORMACJE Z ANKIET – LGD ZEMIA WĄBRZESKA

STOWARZYSZENIE LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA ZIEMIA WĄBRZESKA

1. **Obszar działania (powiat, gmina, sołectwa):**
   gm. Ryńsk, gm. Dębowa Łąka, gm. Książki, m. Wąbrzeźno

2. **Cieki wodne, urządzenia wodne i stan infrastruktury wodnej zarządzanej przez ankietowanego:**

Lp.	Nazwa elementu infrastruktury wodnej	Parametr charakterystyczny (ilość, wielkość, długość itd.)	Ocena stanu technicznego (w % - jaki procent wymaga renowacji ?)
1	Naturalne cieki wodne	brak wiedzy	brak wiedzy
2	Jeziora, stawy	brak wiedzy	brak wiedzy
3	Kanały	brak wiedzy	brak wiedzy

4	Obszar zmeliorowany	brak wiedzy	brak wiedzy
5	Rowy melioracyjne	brak wiedzy	brak wiedzy
6	Studnie drenarskie	brak wiedzy	brak wiedzy
7	Wyloty drenarskie	brak wiedzy	brak wiedzy
8	Przepusty	brak wiedzy	brak wiedzy
9	Zastawki	brak wiedzy	brak wiedzy

3. <u>Dotychczasowa działalność inwestycyjno-remontowa</u> w zakresie infrastruktury wodnej - w tym melioracja, retencja itp. (kwoty wydatkowane w danym roku):

Lp.	Rodzaj prac	Kwota w tys. zł		
		2019	2020	2021
Inwestycje – budowa nowych urządzeń:				
1	brak wiedzy			
Prace remontowe – utrzymanie i konserwacja istniejących urządzeń:				
1	brak wiedzy			
	Razem			

4. <u>PLANOWANE zadania</u> w zakresie gospodarki wodnej - do 2025 roku:

Lp.	Nazwa zadania do wykonania	Szacunkowa kwota w tys. zł
Inwestycje – budowa nowych urządzeń:		
1		
Prace remontowe – utrzymanie i konserwacja istniejących urządzeń:		
1		
	Razem	

5. Uwagi i propozycje dotyczące funkcjonowania Lokalnego Partnerstwa Wodnego:

- Wspieramy szeroko rozumiany rozwój obszarów wiejskich. W ramach naszej strategii wspieramy operacje wpływające na ochronę środowiska i zmiany klimatu.

ZAŁ. NR 4. LIST INTENCYJNY W SPRAWIE UTWORZENIA LPW - WZÓR

LIST INTENCYJNY

w sprawie utworzenia Lokalnego Partnerstwa Wodnego Powiatu ……

…… w ……. deklaruje wolę współpracy w ramach Lokalnego Partnerstwa Wodnego Powiatu ……, poprzez udział w opracowaniu programu działań na rzecz poprawy sytuacji w zakresie gospodarki wodnej, zawierającego listę priorytetowych działań inwestycyjnych i remontowych na terenie powiatu oraz poprzez wspieranie akcji informacyjnych i edukacyjnych dotyczących racjonalnego gospodarowania wodą.

Do udziału w dalszych pracach Lokalnego Partnerstwa Wodnego Powiatu ……

delegujemy Panią/Pana ……..,

pełniącą/ pełniącego funkcję …….…….…… w ……

Nazwa instytucji (pieczęć):

Podpis:

Miejsce i data podpisania listu:

ZAŁ. NR 5. REGULAMIN PARTNERSTWA

Regulamin Lokalnego Partnerstwa na rzecz Wody Powiatu Wąbrzeskiego przyjęty na zebraniu założycielskim w dniu 25.09.2022 r.

I. Misja LPW

Lokalne Partnerstwo Wodne zostało utworzone dla podjęcia wspólnych działań w zakresie szeroko pojętej racjonalnej gospodarki wodą. LPW będzie działać na rzecz wzmocnienia koordynacji działań pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w zarządzaniu zasobami wody na obszarach wiejskich na poziomie regionalnym i lokalnym. Dla realizacji tego zadania konieczne jest, aby wszyscy zarządzający wodą na obszarze powiatu i korzystający z wód nawiązali współpracę i wspólnie działali na rzecz zrównoważonej gospodarki wodnej.

II. Cele LPW

1. Zintegrowanie działań na rzecz racjonalnego gospodarowania wodą poprzez stworzenie mechanizmów zapewniających partnerom uczestnictwo w procesie decyzyjnym i w działaniach inwestycyjnych.
2. Stworzenie na terenie powiatu systemu służącego przepływowi informacji, prowadzeniu konsultacji i koordynacji działań wszystkich podmiotów prowadzących działania inwestycyjne i remontowe w zakresie gospodarowania wodą.
3. Podniesienie świadomości w zakresie racjonalnego gospodarowania wodą wśród mieszkańców i podmiotów związanych z tą tematyką.
4. Wyzwolenia różnorodnych inicjatyw społecznych na rzecz racjonalnego gospodarowania wodą poprzez promocję tej problematyki.
5. Budowanie dobrych relacji między interesariuszami, w tym podniesienie rangi Spółek Wodnych jako ważnego czynnika kształtującego stosunki wodne.
6. Stworzenie instrumentów pomocy partnerom i rolnikom w zakresie tworzenia dokumentów planistycznych, analitycznych i wniosków finansowych dotyczących inwestycji wodnych.

III. LPW będzie realizować swoje cele poprzez:

1. Powołanie wspólnej reprezentacji osób, podmiotów prywatnych, organizacji pozarządowych i instytucji publicznych zrzeszonych w LPW.
2. Stworzenie struktury organizacyjnej LPW, wyłonienie lidera oraz przyjęcie regulaminu działalności LPW i osób je reprezentujących w kontaktach z instytucjami.
3. Wdrożenie skutecznego system informowania członków LPW o podejmowanych działaniach organizacyjnych, remontowych i inwestycyjnych w zakresie urządzeń wodnych.
4. Stworzenie koncepcji poprawy sytuacji na terenie powiatu w zakresie gospodarki wodnej - przyjęcie przez LPW listy priorytetów inwestycyjnych i remontowych na terenie powiatu.
5. Wspieranie działań na rzecz pozyskiwania środków zewnętrznych na utrzymanie i modernizację oraz inwestycje wodne podejmowanych przez członków LPW.
6. Współpraca z ekspertami w zakresie określania zasobów wodnych i ich racjonalnego wykorzystania oraz pomoc w postaci doradztwa na rzecz LPW i jego członków.
7. Różnorodne działania promujące znaczenia racjonalnej gospodarki wodą we wszystkich środowiskach na terenie powiatu.

8. Przygotowanie i realizacja programów edukacyjnych w zakresie gospodarowania wodą.
9. Organizacja spotkań informacyjnych oraz wymiana doświadczeń pomiędzy partnerami.

IV. Forma organizacyjno- prawna

1. LPW Powiatu Wąbrzeskiego jest partnerstwem lokalnym skupiającym osoby i podmioty z wielu sektorów i środowisk, działającym na podstawie regulaminu przyjętego przez wszystkich członków Partnerstwa, poprzez złożenie deklaracji członkostwa w formie listu intencyjnego.
2. Obszar działania LPW obejmuje powiat wąbrzeski.
3. LPW Partnerstwo nie posiada osobowości prawnej – działa poprzez swoich członków.
4. LPW Powiatu Wąbrzeskiego na zewnątrz reprezentują jego przedstawiciele wybrani w sposób demokratyczny przez członków.
5. LPW i jego reprezentacja nie może podejmować żadnych zobowiązań organizacyjnych, rzeczowych lub finansowych w swoim imieniu lub w imieniu swoich członków.
6. Wszelkie działania w ramach prac LPW jego członkowie podejmują we własnym imieniu i na własny koszt.

V. Członkowie LPW

1. Członkami LPW mogą być osoby i podmioty z terenu powiatu wąbrzeskiego funkcjonujące na obszarach wiejskich i miejskich, uczestniczące w zarządzaniu zasobami wody lub z nich korzystające, a w szczególności:
   a) spółki wodne z terenu powiatu,
   b) rolnicy użytkujący urządzenia wodne i melioracyjne,
   c) izba rolnicza, związki zawodowe rolników,
   d) firmy/spółki rolne zarządzające urządzeniami wodnymi,
   e) samorządy gminne, które reprezentują m.in. mieszkańców użytkujących urządzenia wodne lub wykorzystujących zasoby wody,
   f) samorząd powiatu,
   g) Państwowe Gospodarstwo Wodne WODY POLSKIE,
   h) Lasy Państwowe i parki krajobrazowe,
   i) stowarzyszenia mieszkańców obszarów wiejskich i miast z terenu powiatu,
   j) organizacje reprezentujące właścicieli ogródków działkowych.
   k) instytucje z otoczenia rolnictwa świadczące usługi doradcze i wspierające rozwój wsi,
   l) instytucje naukowe, które swoim oddziaływaniem obejmują teren powiatu,
   m) mieszkańcy powiatu użytkujący urządzenia wodne, lub wykorzystujący zasoby wody,
   n) przedsiębiorcy z sektora turystyki powiązani z eksploatacją zasobów wodnych.
   o) stowarzyszenia wędkarskie.
2. Aby zostać członkiem LPW należy złożyć deklarację współpracy w ramach LPW poprzez podpisanie listu intencyjnego. Założyciele Partnerstwa zostają członkami w chwili podpisania listu intencyjnego Nowych członków w skład Partnerstwa przyjmuje Rada Partnerstwa na podstawie kryteriów członkostwa określonych w ust. 1.
3. Utrata członkostwa w LPW następuje z chwilą złożenia deklaracji o wystąpieniu z LPW do Rady Partnerstwa LPW.

4. Członek LPW ma prawo uczestniczyć w obradach walnego zebrania LPW i brać udział w głosowaniach z prawem 1 głosu. Głosowanie może się odbywać także drogą informatyczną, zasady takiego głosowania określi Walne Zebranie Członków LPW.

Organizacja prac LPW

1. Walne Zebranie Członków LPW podejmuje najważniejsze decyzje w wszystkich sprawach Partnerstwa.
2. Decyzje podczas Walnego Zebrania Członków LPW zapadają zwykłą większością głosów, chyba, że regulamin stanowi inaczej.
3. Reprezentację LPW stanowi Rada Partnerstwa. Pracę Rady Partnerstwa organizuje Przewodniczący Rady lub jego zastępca. Rada Partnerstwa zwołuje spotkania Walnego Zebrania Członków LPW w miarę potrzeb, ale nie rzadziej niż raz w roku.
4. Walne Zebranie Członków LPW wybiera ze swojego składu członków Rady Partnerstwa. Liczbę członków Rady Partnerstwa i ich funkcje w radzie oraz sposób jej pracy określa Walne Zebranie Członków LPW.
5. Bieżące sprawy LPW, w tym organizowanie spotkań, przygotowywanie pism i powiadamianie o spotkaniach, prowadzi Sekretariat Partnerstwa prowadzony przez jednego z członków LPW wybranego przez członków LPW na Walnym Zebraniu Członków LPW. Praca Sekretariatu Partnerstwa jest koordynowana przez Przewodniczącego Rady lub jego zastępcę.
6. Rada Partnerstwa zbiera się w okresie pomiędzy Walnymi Zebraniami Członków LPW i podejmuje decyzje w sprawach LPW, niezastrzeżonych do decyzji Walnego Zebrania Członków LPW, a w szczególności dotyczące:
   a) opracowania programu poprawy sytuacji na terenie powiatu w zakresie gospodarki wodnej – w tym listy priorytetów inwestycyjnych i remontowych na terenie powiatu.
   b) współpracy z innymi instytucjami w zakresie realizacji projektów promocyjnych i edukacyjnych w zakresie racjonalnego gospodarowania wodą.
   c) opiniowania, o ile zajdzie taka potrzeba, planowanych inwestycji i remontów urządzeń wodnych podejmowanych na terenie LPW.
7. Walne Zebranie Członków LPW zatwierdza w głosowaniu listę inwestycji priorytetowych.
8. Ze swoich działań pomiędzy obradami Walnego Zebrania Członków LPW Rada Partnerstwa składa sprawozdanie w formie ustalonej przez Walne Zebranie Członków LPW.
9. Partnerstwo może zostać rozwiązane uchwałą Walnego Zebrania Członków LPW podjętą większością 2/3 głosów w obecności przynajmniej połowy członków.

ZAŁ. NR 6. ZGŁOSZENIE ZADANIA W ZAKRESIE INWESTYCJI WODNYCH - WZÓR

ZGŁOSZENIE ZADANIA W ZAKRESIE INWESTYCJI WODNYCH do listy priorytetowych działań inwestycyjnych i remontowych na terenie powiatu ……., rekomendowanych przez LPW

(prosimy o syntetyczne podanie informacji)

1. **Nazwa zadania** (czego dotyczy projekt - obiekt, teren, urządzenie itd.).

2. **Opis inwestycji lub remontu** (zakres rzeczowy, krótki opis techniczny).

3. **Uzasadnienie zadania** (jakie przyniesie rezultaty, dlaczego powinniśmy to wykonać, dlaczego jest to ważne?).

4. **Inne osoby lub instytucje, których projekt dotyczy** (np. rolnicy, mieszkańcy - obszar oddziaływania inwestycji na grunty rolne (ha)).

5. **Stan przygotowania dokumentacji projektowej i uzgodnień** (np. tylko wstępna koncepcja/brak dokumentacji, projekt techniczny, kosztorys, pozwolenie na budowę, raport oddziaływania na środowisko itp.).

6. **Kto będzie/może być inwestorem lub wnioskodawcą?**

7. **Koszt inwestycji** (kwota i źródło informacji o kosztach, np. koszt szacunkowy, na podstawie kosztorysu, na postawie poprzednich zrealizowanych inwestycji itp.).

8. **Potencjalne źródła finansowania/współfinansowania** (np. Plan Strategiczny WPR, Krajowy Plan Odbudowy, dotacje rządowe, samorządowe, inne źródła?)

9. **Zgłaszający projekt** (autor pomysłu na projekt - osoba, instytucja, nr telefonu, adres mailowy).

Zgłoszenie należy wypełnić w formie pliku WORD i przesłać na adres mailowy: ……..

w terminie do dnia ……..

ZAŁ. NR 7. STANOWISKO SIECI LPW W ZAKRESIE ROZWIĄZAŃ PRAWNYCH DOTYCZĄCYCH SPÓŁEK WODNYCH

STANOWISKO W ZAKRESIE ROZWIĄZAŃ PRAWNYCH DOTYCZĄCYCH SPÓŁEK WODNYCH (SW)
Minikowo 24.11.2021 r.

Stanowisko zostało przyjęte *w* dniu 24.11.2021 r. w Minikowie, przez uczestników konferencji „Lokalne Partnerstwa Wodne (LPW) w Województwie Kujawsko - Pomorskim" - *jak skuteczne tworzyć i rozwijać partnerstwa?"* zorganizowanej przez KPODR Minikowo

*Podczas konferencji uzgodniono, że pod patronatem KPODR Minikowo zostanie utworzony zespół roboczy, którego zadaniem będzie przygotowanie propozycji konkretnych rozwiązań prawnych w zakresie postulatów zawartych w niżej prezentowanym stanowisku. W skład zespołu roboczego wejdą przedstawiciele powstałych LPW, spółek wodnych, samorządów i OGW Wody Polskie***.**

A. PROPOZYCJE ZMIAN W ZAKRESIE STATUSU I SYTEMU FUNKCJONOWANIA SPÓŁEK WODNYCH, WYPRACOWANE PRZEZ LOKALNE PARTNERSTWA WODNE WOJ. KUJAWSKO-POMORSKIEGO

I. WSPARCIE INWESTYCYJNE, ORGANIZACYJNE I FINANSOWE SW

Zbyt małe składki od członków i problemy ze ściągalnością opłat od rolników nie będących członkami GSW, a korzystających z sieci melioracyjnych powodują rosnące problemy z finansowaniem prac konserwacyjnych. Problemu nie rozwiązują dotacje ze strony samorządów - gminy, powiatu czy urzędu marszałkowskiego. Także środki z urzędu wojewódzkiego i ARiMR nie są wystarczające dla nadrobienia wieloletnich zaniedbań. Brak dostatecznych środków finansowych na realizację koniecznych i pilnych prac konserwacyjnych skutkuje brakiem stabilności finansowej spółek wodnych.

Propozycje dotyczące systemowego wsparcia Spółek Wodnych:

1) **Wprowadzenie opłat od wszystkich użytkowników urządzeń gospodarki wodnej i wzmocnienie możliwości egzekwowanie zaległych płatności.**
2) **Zwiększenie wielkości środków ze źródeł krajowych na infrastrukturę wodną, w tym na melioracje.**
3) **Stworzenie krajowego programu odtworzenia dokumentacji systemu melioracji.**

II. WZMOCNIENIE POZYCJI PRAWNEJ SPÓŁEK WODNYCH.

Dla skutecznego działania spółek wodnych (SW) konieczne jest uporządkowanie ich sytuacji prawnej. Dotyczy to takich kwestii jak: uregulowanie członkostwa w SW, wprowadzenie obowiązku płacenia składek do SW oraz poprawy skuteczności poboru opłat od rolników nienależących do SW, a korzystających z jej urządzeń.

Propozycje dotyczące statusu działania SW jako instytucji służącej społeczności lokalnej:

1) **Wprowadzenie powszechności członkostwa rolników i innych użytkowników infrastruktury melioracyjnej w spółkach wodnych, nowe regulacje prawne jako zachęty dla członkostwa w SW.**
2) **Uproszczenie procedur i zmniejszenie liczby dokumentów w systemie udzielania dotacji przez instytucje samorządowe i rządowe.**
3) **Ułatwienie działalności spółek wodnych poprzez uproszczenie procedur dotyczących wejścia SW na tereny należące do rolników i ułatwienie dostępu do informacji geodezyjnych.**

III. WŁĄCZENIE SW W SYSTEM ZARZĄDZANIA GOSPODARKĄ PRZESTRZENNĄ.

Efektem zmian społecznych i gospodarczych jest zjawisko suburbanizacji terenów wiejskich, które objawia się rosnącą liczbą osiedli mieszkaniowych na terenach dotychczas rolniczych. Grunty rolne są przekształcane na działki budowlane - w konsekwencji SW nie może nimi zarządzać. Zjawiska takie jak deszcze nawalne ujawniają wady tego systemu budownictwa – odwodnienie terenów „zabrukowanych" staje się coraz większym problemem. Rowy melioracyjne stały się rowami odprowadzającymi deszczówkę z osiedli mieszkaniowych.

Propozycje zmian dotyczących uwzględnienia SW w procedurach budowlanych:

1) **Wprowadzenie przepisów do prawa budowlanego dotyczących inwestycji na terenach rolniczych - inwestycje planowane na gruntach zmeliorowanych powinny być uzgodnione z SW na każdym etapie inwestycji tj. wydawania warunków, realizacji inwestycji i inwentaryzacji geodezyjnej.**
2) **Na etapie projektowania inwestycji, w szczególności liniowych, powinien być uwzględniany zasięg oddziaływania urządzeń sieci melioracji konserwowanych przez SW. Konieczne jest zapewnienie skutecznego rejestrowania zmian w zakresie sposobu użytkowania gruntów.**

B. UZASADNIENIE PROPONOWANYCH ZMIAN DOTYCZĄCYCH WARUNKÓW FUNKCJONOWANIA SPÓŁEK WODNYCH

(Opracowano na podstawie ankiet zebranych od uczestników i efektów prac warsztatowych podczas tworzenia LPW w 12 powiatach woj. kujawsko-pomorskiego)

Ad. I. Szczegółowe uzasadnienie propozycji zmian dotyczących wsparcia organizacyjnego i finansowego SW.

1. **Wprowadzenie opłat od wszystkich użytkowników systemów gospodarki wodnej**, wg zasady „korzystam to płacę". Dla działalności GSW problemem jest brak możliwości egzekwowania należności od podmiotów nie będących członkami spółki wodnej, za korzystanie z urządzeń wodnych, które spółka konserwuje. Potrzebne są kompleksowe rozwiązania dotyczące opłat od mieszkańców miast i osiedli na terenach wiejskich za użytkowanie infrastruktury melioracyjnej należącej do SW (osiedla, drogi - spływ do rowów SW). Przykładowo - obecnie nie ma możliwości egzekwowania należności od mieszkańców osiedli działkowych korzystających z urządzeń (rowów melioracyjnych odbierających wody opadowe z osiedli), które spółka konserwuje.

2. **Wzmocnienie możliwości egzekwowanie zaległych płatności** z tytułu opłat za użytkowanie urządzeń wodnych (SW, RZGW, WSA, Starostwo). Spółki wodne mają problemy z egzekwowaniem prawa, choć obecnie istnieją przepisy, które powinny pozwalać na skuteczne pozyskiwanie opłat z tytuł korzystania z infrastruktury utrzymywanej w sprawności przez SW. Jednak w praktyce staje się to często niemożliwe lub zbyt kosztowne (np. długotrwałe procedury sądowe). Dlatego postuluje się aby przynależność do SW i regulowanie należności były warunkiem uzyskiwania wsparcia np. w kwestii skutków suszy w rolnictwie, dopłat lub dotacji. Rozwiązaniem wielu problemów może być zmiana prawa w tym kierunku, aby SW były wspierane systemowo przez samorząd gminy. To urzędy powinny egzekwować prawo i pobierać opłaty - a nie rolnicy, członkowie spółek.
3. **Stworzenie krajowego programu odtworzenia dokumentacji systemu melioracji** ze środków ze szczebla rządowego (budżet, PROW). Poważnym problemem dla realizacji podstawowych zadań GSW jakim jest utrzymanie w dobrym stanie systemu melioracji rolnych jest brak aktualnej ewidencji urządzeń melioracyjnych lub utrudnienia w jej dostępności dla spółek wodnych. Potrzebne są ukierunkowane środki z budżetu państwa na inwentaryzację istniejącej infrastruktury i odtwarzanie dokumentacji.
4. **Systemowa poprawa stanu urządzeń melioracyjnych.** Konieczne jest zwiększenie wielkości środków na infrastrukturę wodną (np. dotacje do 1 ha dla gmin, powszechne opłaty na rzecz SW za 1 ha fizyczny użytków rolnych, dotacje z firm ubezpieczeniowych, które korzystają z dotacji państwa). Skompletowanie dokumentacji z poszczególnych instytucji, odzyskanie dokumentacji dotyczącej melioracji. Uporządkowanie kategorii cieków naturalnych i identyfikacji w terenie. Weryfikacja stanów własności rowów, które są własnością gminy, a które należą do osób prywatnych. Uporządkowanie stanu prawnego działek, w statusie których zaszły zmiany (np. zmienili się właściciele gruntów i urządzeń melioracyjnych, zaszła zmiana sposobu użytkowania, zrealizowano inwestycje budowlane) i wprowadzenie nowych danych do map. Jedną z propozycji jest wprowadzenie do prawa wodnego inwestora zastępczego, wg zasady że duże inwestycje robią duże podmioty – od projektu do wykonawstwa.

Ad. II. Szczegółowe uzasadnienie postulowanych zmian w prawie w zakresie wzmocnienia pozycji prawnej spółek wodnych.

1. **Uregulowanie członkostwa w SW.** Kluczowym problemem są nieskuteczne regulacje prawne dotyczące członkostwa w spółce. Ustawa Prawo Wodne mówi o obowiązkowym członkostwie z tytułu następstwa prawnego, a jednocześnie umożliwia swobodne wystąpienie z członkostwa ze spółki wodnej bez żadnych konsekwencji, co umożliwia rolnikom uchylanie się od płacenia składek. Obecne przepisy są niespójne - mówią o obowiązku członkostwa z następstwa prawnego a jednocześnie umożliwiają swobodne wystąpienie z tegoż członkostwa.
2. **System zachęt dla członkostwa w SW** - np. przynależność do SW i systematyczne regulowanie należności powinno być warunkiem uzyskiwania wsparcia np. w kwestii skutków suszy w rolnictwie, dopłat lub dotacji. Oznacza to, że płatności obszarowe i odszkodowania z tytułu suszy byłyby uwarunkowane zapłaceniem składki na GSW. Jedną z propozycji jest

wprowadzenie systemowej opłaty za użytkowanie urządzeń melioracyjnych, uiszczanej analogicznie jak opłata za zbiórkę odpadów.

3. **Nowe regulacje prawne dotyczące ściągalności zaległych składek**. Rozwiązaniem problemu byłoby powiązanie składek na spółkę z załatwianiem innych spraw w urzędach np. wymagalność zaświadczenia o nie zaleganiu w opłatach za spółkę przy załatwianiu spraw administracyjnych (np. przy kredycie, w ARiMR).
4. **Uproszczenie procedur i zmniejszenie liczby dokumentów wymaganych przy dotacjach.** Poprawa efektywności działania SW wymaga także uproszczeń w systemie udzielania dotacji przez instytucje samorządowe i rządowe. Dla słabszych i nowych SW pewnym rozwiązaniem problemów byłoby silniejsze powiązanie ich z funkcjonowania samorządu gminnego. Przykładowe rozwiązania - pracownik gminy wspiera SW, wymogi prawne dla SW wypełniane byłyby przez samorząd gminny – obecnie problemem jest brak pełnej osobowości prawnej SW).
5. **Ułatwienie możliwości wejścia SW na tereny należące do rolników.** Skuteczna realizacja zadań SW jakimi jest utrzymanie całości urządzeń melioracyjnych w sprawności wymaga zmiany podejścia do kwestii możliwości wejścia na tereny należące do rolników, a przyległe do rowów melioracyjnych w celu umożliwienia konserwacji urządzeń wodnych. Obecnie wielu rolników nienależących do SW opóźnia, lub nawet blokuje prace na urządzeniach liniowych zasłaniając się prawem własności.
6. **Ułatwienia w dostępie do informacji**. Problemem wynikającym uregulowania jest zbyt rygorystyczne stosowania przepisów, które w praktyce powodują trudności w ustaleniu kto jest aktualnym właścicielem gruntu – występuje tutaj blokada formalna z uwagi na regulacje tzw. RODO i inne przepisy. SW często nie może dowiedzieć się kto jest właścicielem rowu, zdarzają się też sytuacje, że na polach rolnika są zlokalizowane rurociągi zbiorcze o dużej średnicy, ale nie wiadomo kto ma je eksploatować.

Ad. III. Szczegółowe uzasadnienie propozycji zmian w prawie w zakresie systemu zarządzania przestrzenią i prawa budowlanego.

1. **Wprowadzenie przepisów do prawa budowlanego dotyczących inwestycji - inwestycje planowane na gruntach zmeliorowanych powinny być uzgodnione z SW**. W przepisach budowlanych powinny należć się przepisy obligujące inwestorów do współpracy (lub przynajmniej uzgodnień) z SW. Konieczne powinno być formalne wpisanie uzgodnienia budowy z SW do dokumentacji projektowej i wykonawczej. Realizacja inwestycji powinna odbywać się pod nadzorem SW, z tego tytułu powinny być wnoszone opłaty dla GSW, a dokumentacja zrealizowanej inwestycji liniowej powinna trafić do GSW.
2. **Wzmocnienia wymaga rola planowania przestrzennego i nadzoru budowlanego** w zakresie budowy domów, dróg i ścieżek sąsiadujących z rowami melioracyjnymi. Narastającym problemem są skutki niewłaściwego planowania przestrzennego i lokowanie różnego rodzaju inwestycji na terenach zmeliorowanych (rowy przydrożne, drogi i ścieżki rowerowe, osiedla). Niewłaściwe projektowanie powiązania ich z systemem rowów melioracyjnych w konsekwencji niejednokrotnie powoduje zalewanie pól. Konieczne jest właściwe zagospodarowanie wód poprzez uwzględnienie tego problemu już w fazie projektowania

szlaku komunikacyjnego i osiedli mieszkaniowych (narastający problem odbioru wody opadowej z terenów utwardzonych).

3. **Już na etapie projektowania, powinien być uwzględniany zasięg oddziaływania urządzeń sieci melioracji konserwowanych przez SW.** Potrzebne są uregulowania związane z pracami inwestycyjnymi na terenach zmeliorowanych, dotyczące obowiązku uzgadniania ich z właścicielami gruntów lub SW. Dotyczy to zarówno inwestycji liniowych jak i mieszkaniowych. Obecnie skierowanie inwestora przez RZGW do SW nie mocy wiążącej – jest to tylko informacja o potrzebie a nie wymóg uzgadniania inwestycji z SW. RZGW tylko informuje o możliwości wystąpienia na danym terenie urządzeń melioracyjnych. Potrzebne jest nadanie w tym zakresie uprawnień dla PGW WP co do wymagania od inwestorów uzgodnienia inwestycji z SW lub właścicielami gruntów rolnych. Konieczne są zmiany przepisów w prawie budowlanym – wydawanie warunków zabudowy przez gminy powinno uwzględnić infrastrukturę wodną i powinny być uzgodnienie z SW .
4. **Skuteczne rejestrowanie zmian w zakresie sposobu użytkowania gruntów.** Ważnym problemem jest także niewłaściwe stosowanie wymogów prawa dotyczących zmiany użytkowania gruntów – zgłaszanie zmian do powiatu nie jest adekwatne co do statusu niektórych gruntów w obszarze odziaływania cieków wodnych. W wielu przypadkach prawo nie jest egzekwowane – rejestracja zmian w infrastrukturze nie jest dokonywana. Podobnie rejestracja zmian w planach melioracyjnych nie jest egzekwowana. Częsty jest brak zgłoszeń zmian w infrastrukturze melioracyjnej dokonywanych przez właścicieli gruntów. Dla zapewnienia warunków dla poprawy gospodarki wodą konieczne jest stworzenie planu inwestycji wodnych na najbliższe 10 – 30 lat oraz zarezerwowanie terenu pod miejsca do retencji wodnej (blokowanie innych inwestycji).